

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

21 Οκτωβρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 6365

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 262758

Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής της Δράσης «Επενδύσεις πρόληψης ζημιών φυτικού κεφαλαίου» - Ιδιωτικές Επενδύσεις της Παρέμβασης Π3-73-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα» του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023 - 2027.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΑΙ Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις εθνικές διατάξεις:

1. Του ν. 5264/2025 «Νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, μεταφορά Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και λοιπές διατάξεις» (Α' 239), και ιδίως του άρθρου 67 αυτού.
2. Του ν. 1790/1988 «Οργάνωση και λειτουργία Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 134).
3. Του ν. 2342/1995 «Ενεργητική προστασία της γεωργικής, κτηνοτροφικής και αλιευτικής παραγωγής και άλλες διατάξεις» (Α' 134).
4. Του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).
5. Του ν. 3877/2010 «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας» (Α' 134) και ειδικότερα του άρθρου 1.
6. Του ν. 3874/2010 «Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων» (Α' 151).
7. Του ν. 4015/2011 «Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου - Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους» (Α' 210).
8. Του ν. 4308/2014 «Ελληνικά λογιστικά πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 251).
9. Του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Πρώτου του ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94) και ειδικότερα του άρθρου 7, της παρ. 1 του άρθρου 14 και του άρθρου 41 αυτού.
10. Του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
11. Του ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).
12. Του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).
13. Του ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» (Α' 61) και ιδίως της παρ. 32 του άρθρου 63.

14. Του ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).

15. Του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019.

16. Του π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138).

17. Του π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100).

18. Του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

19. Του π.δ. 17/2026 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργού» (Α' 55).

20. Της υπ' αρ. 282966/09.07.2007 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία ΟΠΕΚΕΠΕ των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (Β' 1205).

21. Της υπ' αρ. 1/20.01.2016 Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 18), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016 (Α' 94), την υπ' αρ. 39/3/30.11.2017 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. «Ανανέωση θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 689), την υπό στοιχεία 5294 ΕΞ 2020/17.01.2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 27) και την υπό στοιχεία 7608 ΕΞ 2025/17.01.2025 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 11).

22. Της υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)» (Β' 4738).

23. Της υπ' αρ. 2618/13.10.2022 κοινής απόφασης των Υφυπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027» (Β' 5375).

24. Της υπ' αρ. 1040/28.03.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου "ΣΔΕ" παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 2179).

25. Της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζοντίων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 3071).

26. Της υπ' αρ. 1313/178948/09.06.2023 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς» (Β' 3777) και ιδίως της παρ. 1 του άρθρου 15 αυτής.

27. Της υπ' αρ. 1423/312154/12.10.2023 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ρύθμιση θεμάτων διαχείρισης εισροών των Επενδυτικών Ταμείων της Ε.Ε. για έργα που χρηματοδοτούνται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), μεταφοράς της Δημόσιας Δαπάνης στον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) για την πληρωμή μέτρων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων των περιόδων 2014-2020, καθώς και των μέτρων εντός και εκτός του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική της περιόδου 2023-2027 που δεν χρηματοδοτούνται από άλλες πηγές, της εθνικής συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) 2014-2020, καθώς και τυχόν λοιπών πληρωμών που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ και ρύθμιση σχετικών θεμάτων» (Β' 5949).

28. Της υπ' αρ. 3076/6.11.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ορισμός του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων ως Ενδιάμεσου Φορέα (ΕΦ) Παρεμβάσεων του Πυλώνα II του ΣΣ ΚΑΠ και ανάθεση καθηκόντων σε αυτόν» (ΑΔΑ: 9Ζ3Α4653ΠΓ-ΚΞΔ).

29. Της υπ' αρ. 3506/18.12.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» (Β' 7144).

30. Της υπ' αρ. 2448/229173/31.07.2024 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αρμόδια αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεών τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.)» (Β' 4525).

31. Της υπ' αρ. 198558/31.12.2024 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, και της διαδικασίας αναφορικά με τη λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ), όπως περιγράφεται στο άρθρο 56 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» (Β' 7405).

Β. Τις ενωσιακές διατάξεις:

1. Του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων.

2. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.

3. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 και ιδιαιτέρα το άρθρο 73.

4. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

5. Του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2290 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τις μεθόδους υπολογισμού των κοινών δεικτών εκρών και 2 από 89 αποτελεσμάτων που καθορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

6. Του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τους ελέγχους, τις εγγυήσεις και τη διαφάνεια.

7. Του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 σχετικά με τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα.

8. Του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1173 της Επιτροπής της 31ης Μαΐου 2022 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική.

9. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119).

10. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (L 295).

11. Του Κανονισμού (ΕΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 2988/1995 του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

12. Της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (L 198).

13. Της υπό στοιχεία COM(2024) 225 final/30-05-2024 Ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Συμβούλιο σχετικά με την έννοια της ανωτέρας βίας και των εξαιρετικών περιστάσεων στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής.

14. Της υπό στοιχεία C(2022) 8270 final/21-11-2022 εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής, σχετικά με την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

15. Της υπό στοιχεία C(2024) 905/19-01-2024 εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί έγκρισης των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γ. Το Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΣΣ ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027 (CCI 2023EL06AFSP001) και ειδικότερα την Παρέμβαση Π3-75-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές».

Δ. Το υπ' αρ. 21192/24.01.2025 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 της Γενικής Γραμματείας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Οδηγίες για τη διασφάλιση περί μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 στο ΟΠΣΚΕ».

Ε. Την υπ' αρ. 125841/18.05.2026 σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.

ΣΤ. Το υπό στοιχεία ΔΙΠΕΑΑ 501217 ΕΞ 2026/12.06.2026 έγγραφο της ΓΔΕΛΕΠ.

Ζ. Την υπ' αρ. 92/4.08.2026 απόφαση του ΔΣ του ΕΛ.Γ.Α.

Η. Την υπ' αρ. 234194/14-9-2026 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

Θ. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο «ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ».

Ι. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός, στόχος, χρηματοδότηση

1. Σκοπός της παρούσας είναι:

α) Ο καθορισμός του αναγκαίου θεσμικού πλαισίου για την αποτελεσματική διαχείριση, εφαρμογή και παρακολούθηση της Δράσης «Επενδύσεις πρόληψης ζημιών φυτικού κεφαλαίου» - Ιδιωτικές Επενδύσεις της Παρέμβασης Π3-73-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα» (εφεξής Δράση) του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027 (εφεξής ΣΣ ΚΑΠ),

β) η συνέχιση, η καταβολή των σχετικών ενισχύσεων και ολοκλήρωση των έργων-πράξεων στο πλαίσιο της Δράσης «Ανειλημμένες υποχρεώσεις ιδιωτικών επενδύσεων πρόληψης που αφορούν σε ενεργητική προστασία από το χαλάζι» της Παρέμβασης Π3-73-2.5 του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, των οποίων η ανάληψη νομικών δεσμεύσεων πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2022 (εφεξής «ανειλημμένες υποχρεώσεις»).

2. Στόχος της Δράσης είναι να στηρίξει με ενέργειες πρόληψης τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έναντι ζημιών του φυτικού κεφαλαίου από παγετό, χαλάζι και βροχή, μέσω της παροχής δημόσιας οικονομικής στήριξης (ενίσχυσης) για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας ώστε οι εκμεταλλεύσεις να διατηρήσουν τα επίπεδα ποιότητας και εμπορευσιμότητας των προϊόντων τους και συνεπώς τη θέση τους στην αγορά.

3. Η χρηματοδότηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου για την ενεργητική προστασία του φυτικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή.

3.1. Η δημόσια δαπάνη (στήριξη) υπολογίζεται ως ποσοστό επί του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού (ένταση ενίσχυσης) και χορηγείται με τη μορφή μη επιστρεπτέας ενίσχυσης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ελληνικό Δημόσιο μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ).

3.2. Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της στήριξης προκύπτει ως διαφορά μεταξύ του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και της δημόσιας δαπάνης και καλύπτεται από τον δικαιούχο με ίδια κεφάλαια ή/και με τραπεζικό δανεισμό.

4. Η στήριξη πιστώνεται σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος μέλους του συστήματος πληρωμών ΔΙΑΣ.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Το καθεστώς για τη συγκεκριμένη Δράση εφαρμόζεται για τα συστήματα ενεργητικής προστασίας, τις περιοχές της επικράτειας και τις καλλιέργειες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 2342/1995 και όπως αυτά εξειδικεύονται κάθε φορά στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

Άρθρο 3

Ορισμοί και εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Για την εφαρμογή της Δράσης ισχύουν οι παρακάτω ορισμοί και εννοιολογικοί προσδιορισμοί:

1. Αίτηση πληρωμής (ή αίτημα καταβολής ενίσχυσης): Η διαδικτυακή αίτηση με το σύνολο των απαραίτητων εγγράφων που υποβάλλει ηλεκτρονικά ο δικαιούχος ώστε να του καταβληθεί η αναλογούσα δημόσια οικονομική στήριξη. Η αίτηση πληρωμής υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ).

2. Αίτηση στήριξης (ή αίτηση χρηματοδότησης): Η αίτηση, με το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών, που υποβάλλει ηλεκτρονικά ο ενδιαφερόμενος προκειμένου μετά την επιλογή της από τις αρμόδιες Υπηρεσίες να υπαχθεί στο καθεστώς ενίσχυσης.

3. Ανάκτηση: Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών.

4. Απάτη: Κάθε εκ προθέσεως πράξη ή παράλειψη, σχετικά με: α) τη χρήση ή την υποβολή πλαστών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων, με αποτέλεσμα την αχρεώστητη είσπραξη ή παρακράτηση πόρων που προέρχονται από το γενικό προϋπολογισμό των Κοινοτήτων ή από τους προϋπολογισμούς των οποίων η διαχείριση ασκείται από τις Κοινότητες ή για λογαριασμό τους, β) την αποσιώπηση πληροφοριών κατά παράβαση ειδικής υποχρέωσης, με τα αυτά αποτελέσματα, και γ) την μη κατά προορισμό χρήση αυτών των πόρων, για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους χορηγήθηκαν αρχικώς, όπως προβλέπεται στην Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (L 198/28.07.2017).

5. Απόφαση ένταξης Πράξεων: Απόφαση αρμοδίου Οργάνου με την οποία μια αίτηση στήριξης, εφόσον επιλεγεί, εντάσσεται στη Δράση και περιλαμβάνει τους όρους και τις προϋποθέσεις υλοποίησης της επενδυτικής πρότασης.

6. Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό: Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της απόφασης ένταξης Πράξεων με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

7. Δικαιούχος: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης με την ιδιότητα του γεωργού ή σε ομάδες γεωργών - συλλογικά σχήματα γεωργών (όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, συλλογικές αγροτικές οργανώσεις σύμφωνα με τον ν. 4015/2011), το οποίο συμπεριλαμβάνεται σε απόφαση ένταξης Πράξεων.

8. Διοικητικοί Έλεγχοι: Οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται στην αίτηση στήριξης, προκαταβολής, πληρωμής και τροποποίησης ένταξης Πράξης από τους αρμόδιους Φορείς προκειμένου να τεκμηριωθεί η συμβατότητα των αιτήσεων με τους όρους και προϋποθέσεις του καθεστώτος. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής πραγματοποιείται τουλάχιστον μία επιτόπια επίσκεψη.

9. Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων: Νοείται το Μητρώο του άρθρου 22 του ν. 4673/2020 (Α' 52), στο οποίο εγγράφονται οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις, οι Αναγκαστικοί Συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις τους, οι Ομάδες και οι Οργανώσεις Παραγωγών και οι Ενώσεις τους και οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις.

10. Ενεργητική προστασία: Η λήψη προληπτικών μέτρων για την αποτροπή ή μείωση των ζημιών που προξενούνται στη γεωργική παραγωγή, στο φυτικό, ζωικό και έγγειο κεφάλαιο των γεωργικών εκμεταλλεύσεων από φυσικούς κινδύνους, όπως αυτοί ορίζονται στον ν. 3877/2010 και αποτελεί αντικείμενο του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) και ασκείται από αυτόν.

11. Ενεργός γεωργός: Εισοδηματικό κριτήριο προσδιορισμού των γεωργών που εισήχθηκε με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 και εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο με την υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργική απόφαση.

12. Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης: Αίτηση που υποβάλλεται στον Οργανισμό Πληρωμών για την καταβολή άμεσων ενισχύσεων.

13. Επαγγελματίας αγρότης: το ενήλικο φυσικό πρόσωπο το οποίο εγγράφεται στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, σύμφωνα με την περ. α' του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α' 151).

14. **Επιλέξιμη δαπάνη:** Η δαπάνη που δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης εφόσον συνδέεται με το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης, είναι νόμιμη και κανονική και επιπλέον ικανοποιεί την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, δηλαδή έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις αρχές της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της αποφυγής της διπλής χρηματοδότησης.

15. **Επιτόπια επίσκεψη:** Επίσκεψη στην έδρα του δικαιούχου και στον τόπο εγκατάστασης των δαπανών προκειμένου να διαπιστωθεί η επιλεξιμότητα δαπανών που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν ή έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί. Η επιτόπια επίσκεψη είναι μέρος της διαδικασίας του διοικητικού ελέγχου της αίτησης πληρωμής.

16. **Επιτόπιοι έλεγχοι:** Έλεγχοι οι οποίοι πραγματοποιούνται στην έδρα του δικαιούχου και στον τόπο εγκατάστασης των δαπανών που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν ή έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων του καθεστώτος ενίσχυσης. Οι επιτόπιοι έλεγχοι δεν σχετίζονται με τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης πληρωμής.

17. **Εύλογο κόστος:** Το εύλογο κόστος είναι η εκτιμώμενη τιμή μονάδας ενός αγαθού ή υπηρεσίας, η οποία αντιστοιχεί σε συνήθεις συνθήκες αγοράς και αποδεκτή πρακτική. Αποτελεί το συμφωνηθέν τίμημα μεταξύ προμηθευτή και επενδυτή που διασφαλίζει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, συχνά τεκμηριώνοντας την ανώτατη επιλέξιμη δαπάνη σε επενδυτικά προγράμματα. Ο επενδυτής οφείλει να αποδείξει το εύλογο του κόστους, συνήθως με προσφορές, τιμολόγια ή βάσει εγκεκριμένων μοναδιαίων αξιών, για να αποφευχθούν υπερτιμολογήσεις.

18. **Κριτήρια επιλεξιμότητας:** Προϋποθέσεις ένταξης στη Δράση, τύπου ΝΑΙ/ΟΧΙ. Έστω και ένα ΟΧΙ, καθιστά τον υποψήφιο ανίκανο προς ένταξη (απορριπτόμενος).

19. **Κριτήρια επιλογής:** Ποιοτικά κριτήρια επιλογής των υποψηφίων που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και δύναται να ενταχθούν στη Δράση. Τα κριτήρια επιλογής ταυτίζονται με τα κριτήρια βαθμολόγησης των αιτήσεων στήριξης.

20. **Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις:** Οι δεσμεύσεις που οφείλει να τηρήσει ο δικαιούχος από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης του τελικού αιτήματος πληρωμής της επενδυτικής πρότασης και για πέντε έτη.

21. **Μη συμμόρφωση:** Οποιαδήποτε περίπτωση μη εκπλήρωσης εν όλω ή εν μέρει των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων ή των λοιπών υποχρεώσεων που συνδέονται με τους όρους χορήγησης της στήριξης.

22. **Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ):** Το Μητρώο του άρθρου 1 του ν. 3874/2010 (Α' 151) στο οποίο εγγράφονται όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ασκούν αγροτική δραστηριότητα ή κατέχουν αγροτική εκμετάλλευση στην Επικράτεια.

23. **Μητρώο Αξιολογητών:** Δύναται να συσταθεί Μητρώο Αξιολογητών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 της παρούσας, μέσω του οποίου δύναται να πραγματοποιούνται όλα τα στάδια της αξιολόγησης (αξιολόγηση, γνωμοδοτική επιτροπή, επιτροπή εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών) των προτάσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.

24. **Μητρώο Ομάδων Παραγωγών (Ομ. Π.), Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.):** Το Μητρώο που συστάθηκε με βάση το άρθρο 7 της υπ' αρ. 2448/229173/2024 (Β' 4525) υπουργικής απόφασης και σε αυτό εγγράφονται οι αναγνωρισμένες Ομάδες Παραγωγών (Ομ. Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.) και οι Ενώσεις τους (Ε.Ο.Π.).

25. **Νέος Γεωργός:** Ο δικαιούχος της τρίτης Πρόσκλησης της Δράσης 6.1 του ΠΑΑ 2014 - 2022 ή ο ενταγμένος στην Παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας» του ΣΣ ΚΑΠ της Ελλάδας 2023 - 2027 κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας του άρθρου 18 της υπ' αρ. 2940/17.10.2024 (Β' 5874) υπουργικής απόφασης.

26. **Οικονομικό αντικείμενο:** Το κόστος προμήθειας και εγκατάστασης των συστημάτων ενεργητικής προστασίας που αναφέρεται στην απόφαση ένταξης και το οποίο δαπανάται για την υλοποίηση του αντίστοιχου φυσικού αντικείμενου.

27. **Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (εφεξής ΟΠΣΚΑΠ):** Νοείται το Πληροφοριακό Σύστημα του άρθρου 58 του ν. 4914/2022 (Α' 61).

28. **Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής ΟΠΣΚΕ):** Νοείται το Πληροφοριακό Σύστημα του άρθρου 56 του ν. 4914/2022 (Α' 61).

29. **Ολοκλήρωση υλοποίησης επενδυτικής πρότασης:** Η ολοκλήρωση της επενδυτικής πρότασης συντελείται τη χρονική στιγμή κατά την οποία ολοκληρώνεται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενό της και καθίσταται λειτουργική, τηρουμένων των όρων και υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ο δικαιούχος κατά την ένταξή του στη Δράση. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης της επενδυτικής πρότασης θεωρείται η ημερομηνία καταβολής της τελικής πληρωμής.

30. **Παρατυπία:** Συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προ-

υπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος από τις Κοινότητες, είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Κοινότητας, είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη σύμφωνα με το άρθρο 1 του Καν. (ΕΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 2988/1995 του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

31. Πράξη: Η επενδυτική πρόταση όπως αυτή εγκρίθηκε και αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης Πράξεων.

32. Προσφυγή: Η ενδικοφανής προσφυγή του άρθρου 25 του ν. 2690/1999.

33. Συγκριτικός διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) αιτήσεων στήριξης: Οι αιτήσεις στήριξης αφού αξιολογηθούν αυτοτελώς κατατάσσονται σε φθίνουσα σειρά βάση της βαθμολογίας τους και εντάσσονται (εγκρίνονται) στο καθεστώς εκείνες των οποίων ο συνολικός αιτούμενος προϋπολογισμός είναι ίσος ή μικρότερος εκείνου της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

34. Υπεύθυνος παρακολούθησης: Υπάλληλος στον οποίο ανατίθεται η παρακολούθηση της υλοποίησης της Πράξης.

35. Φυσικό αντικείμενο: Τα φυσικά χαρακτηριστικά (μέγεθος, ποσότητα, είδος, υλικά κ.λπ.) της εγκατάστασης ενεργητικής προστασίας που αναφέρονται στην εγκεκριμένη επενδυτική πρόταση.

Άρθρο 4

Αρμόδιοι Φορείς για τη Διαχείριση, Συντονισμό, Παρακολούθηση, Υλοποίηση και Εφαρμογή

Αρμόδιες Υπηρεσίες για τη Διαχείριση, Συντονισμό, Παρακολούθηση, Υλοποίηση και Εφαρμογή της Δράσης της παρούσας σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, είναι οι οριζόμενες στα άρθρα 6, 12, 13, 16 και 65 του ν. 4914/2022 (Α' 61).

1. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας 2023-2027(ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ), η οποία είναι υπεύθυνη για τη συνολική διαχείριση και υλοποίηση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ.

2. Ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α) ως Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) έχει την ευθύνη για την έκδοση θεσμικού πλαισίου, την εφαρμογή, υλοποίηση και παρακολούθηση της Δράσης της παρούσας.

3. Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4914/2022, σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου 63 του ν. 5264/2025 (Α' 239) (εφεξής «Οργανισμός Πληρωμών») ως αρμόδιος φορέας για τη διαχείριση και έλεγχο των δαπανών.

Άρθρο 5

Κριτήρια επιλεξιμότητας των δικαιούχων

1. Δικαιούχοι του καθεστώτος μπορούν να κριθούν φυσικά και νομικά πρόσωπα, κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης με την ιδιότητα του γεωργού, καθώς και συλλογικά σχήματα γεωργών (όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, συλλογικές αγροτικές οργανώσεις σύμφωνα με τον ν. 4015/2011 (Α' 210)) που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρούσας.

Ειδικότερα:

1.1. Το υποψήφιο φυσικό πρόσωπο, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στήριξης, πρέπει να:

1.1.1 Είναι ενεργός γεωργός που έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και δεν έχει υπερβεί το 63ο έτος της ηλικίας του,

1.1.2. έχει υποβάλλει παραδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης το έτος δημοσίευσης της πρόσκλησης,

1.1.3. είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερο,

1.1.4. έχει εξοφλήσει τις ασφαλιστικές του εισφορές στον ΕΛ.Γ.Α, του έτους που θα καθοριστεί στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

1.2 Το υποψήφιο νομικό πρόσωπο, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στήριξης, πρέπει να:

1.2.1. Έχει στο καταστατικό του ως κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας,

1.2.2. έχει την ιδιότητα του ενεργού γεωργού,

1.2.3. είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερο,

1.2.4. έχει διάρκεια τουλάχιστον δέκα έτη και σε κάθε περίπτωση τέτοια που να καλύπτει τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις του καθεστώτος. Δεν γίνεται δεκτή η αορίστου διάρκειας ισχύς της εταιρικής σχέσης.

1.2.5. έχει υποβάλλει παραδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης για το έτος δημοσίευσης της πρόσκλησης,

1.2.6. είναι δικαστικά φερέγγυο,

1.2.7. έχει εξοφλήσει τις ασφαλιστικές του εισφορές στον ΕΛ.Γ.Α, του έτους που θα καθοριστεί στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

1.3 Το υποψήφιο συλλογικό σχήμα γεωργών, όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στήριξης πρέπει να:

1.3.1. Έχει ως κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας, δυνάμενο να προβαίνει και στην εμπορία των γεωργικών προϊόντων των μελών του,

1.3.2 είναι εγγεγραμμένο και ενήμερο στο οικείο μητρώο, όπως αυτό ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία,

1.3.3 έχει διακριτή λογιστική διαχείριση αν το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου,

1.3.4. είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερο. Αν το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται,

1.3.5. είναι δικαστικά φερέγγυο. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται,

1.3.6. έχει ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο ως νόμιμο εκπρόσωπο για τους σκοπούς της Δράσης.

1.4. Τα συλλογικά σχήματα γεωργών είναι επιλέξιμα για στήριξη αποκλειστικά και μόνο για την υλοποίηση συλλογικών επενδύσεων. Συλλογικές επενδύσεις είναι οι επενδύσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται από συλλογικό σχήμα γεωργών και ωφελεί το σύνολο ή ένα ποσοστό άνω του 50 % των μελών του συλλογικού σχήματος γεωργών, με στόχο τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας αλλά και τη βέλτιστη αξιοποίηση των υλοποιούμενων επενδύσεων (π.χ. ανεμομύλτες).

1.5 Δεν ενισχύονται συλλογικά σχήματα, τα οποία υλοποιούν επιχειρησιακό πρόγραμμα στο τομεακό των οπωροκηπευτικών και έχουν ενεργοποιήσει τη σχετική δράση.

2. Δεν παρέχεται καμία στήριξη αν κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στήριξης:

2.1. Ο υποψήφιος αιτείται τη χρηματοδότηση δαπανών που έχουν ήδη συγχρηματοδοτηθεί ή πρόκειται να συγχρηματοδοτηθούν από το ίδιο ή άλλο συγχρηματοδοτούμενο καθεστώς,

2.2. Σε βάρος του υποψηφίου έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή του σε προσκλήσεις του ΠΑΑ 2014-2022 ή του ΣΣ ΚΑΠ και δεν έχει προσκομιστεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού,

2.3. Ο υποψήφιος δηλώνει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία εκ προθέσεως προκειμένου να ενταχθεί στο παρόν καθεστώς ενίσχυσης.

3. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας δύνανται να εξειδικεύονται περαιτέρω στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 6

Κριτήρια Επιλογής

1. Τα κριτήρια επιλογής, η μοριοδότηση των επιλέξιμων αιτήσεων στήριξης που πληρούν το σύνολο των όρων επιλεξιμότητας του άρθρου 5 ανωτέρω, οι συντελεστές βαρύτητας και η ελάχιστη βαθμολογία ανά κατηγορία δικαιούχου προσδιορίζονται στη σχετική Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

2. Οι αρχές που διέπουν τα κριτήρια επιλογής αφορούν στα εξής:

I. Συχνότητα των φυσικών φαινομένων, δυσμενών καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων, με προτεραιότητα στις περιοχές όπου παρατηρείται συστηματικός κίνδυνος.

II. Αξία του παραγόμενου προϊόντος, με προτεραιότητα στις μεγαλύτερες αξίες παραγωγής.

III. Ιδιότητα επαγγελματία αγρότη, όπως αυτός ορίζεται από την εθνική νομοθεσία.

IV. Συλλογικότητα των επενδύσεων σε μια δεδομένη περιοχή.

V. Οικονομικά κριτήρια, με προτεραιότητα στους δικαιούχους με χαμηλότερα εισοδήματα (δεν εφαρμόζεται σε συλλογικούς φορείς).

VI. Αγρότες των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

VII. Καλλιέργειες με τον χαρακτήρα «Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης» (ΠΟΠ) ή «Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης» (ΠΓΕ) ή προϊόν Πιστοποιημένης Βιολογικής Παραγωγής.

VIII. Στους νέους αγρότες του ΠΑΑ 2014-2020 (δικαιούχοι του Μέτρου Μ 6.1) και του ΣΣ ΚΑΠ (δικαιούχοι της Παρέμβασης Π3-75.1).

3. Τα κριτήρια και η μεθοδολογία της βαθμολόγησης θα καθορισθούν στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 7

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών

1. Οι δαπάνες κρίνονται επιλέξιμες προκειμένου να ενισχυθούν, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Προβλέπονται σε εγκεκριμένη επενδυτική πρόταση,
- β) αφορούν αποκλειστικά την προς στήριξη εκμετάλλευση,
- γ) τεκμηριώνεται η νόμιμη κατοχή των αγροτεμαχίων στα οποία εγκαθίσταται για όλη τη διάρκεια της επενδυτικής Πράξης και έως την ολοκλήρωση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 22 της παρούσας,
- δ) έχουν εύλογο κόστος υλοποίησης,
- ε) υλοποιούνται μετά την ημερομηνία υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης και μέχρι την εκπνοή της περιόδου υλοποίησης της επενδυτικής πρότασης,
- στ) κατ'εξαίρεση της προηγούμενης περίπτωσης οι γενικές δαπάνες της παρ. 1 του άρθρου 8 της παρούσας υλοποιούνται μετά την 1/1/2023,
- ζ) εξυπηρετούν τους σκοπούς του καθεστώτος ενίσχυσης,
- η) μπορούν να ελεγχθούν και επαληθευτούν.

2. Το εύλογο κόστος υλοποίησης των δαπανών κατά τη διαδικασία του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης, ελέγχεται με την προσκόμιση τριών προσφορών εκτός των περιπτώσεων που στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προβλέπονται πίνακες απλοποιημένου κόστους οπότε και απαιτείται η προσκόμιση μίας προσφοράς.

3. Με εξαίρεση τις γενικές δαπάνες της παρ. 1, σημείο στ), οι δαπάνες που υλοποιούνται μετά την ημερομηνία υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης και μέχρι την έκδοση της απόφασης ένταξης Πράξεων, καθίστανται επιλέξιμες προς συγχρηματοδότηση μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης Πράξεων και για τον λόγο αυτό υλοποιούνται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.

4. Οι δαπάνες ελέγχονται ώστε ο διοικητικός έλεγχος της αίτησης πληρωμής να επιβεβαιώσει ότι: α) το οικονομικό αντικείμενο έχει ήδη υλοποιηθεί και έχει εξοφληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη Φορολογική Διοίκηση (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα του ν. 4308/2014 (Α' 251)) και β) το φυσικό αντικείμενο ανταποκρίνεται με εκείνο της εγκεκριμένης επενδυτικής πρότασης και της απόφασης ένταξης.

5. Οι δαπάνες επαληθεύονται όταν η επιτόπια επίσκεψη του διοικητικού ελέγχου του τελικού αιτήματος πληρωμής επαληθεύσει ότι οι δαπάνες πράγματι είναι εγκατεστημένες στον τόπο της επένδυσης και λειτουργικές και το φυσικό τους αντικείμενο ανταποκρίνεται με εκείνο που προέκυψε από τον έλεγχο της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

6. Δεν ενισχύονται οι δαπάνες του άρθρου 8 της παρούσας α) όταν ενισχύονται (χρηματοδοτούνται) από άλλη εθνική ή Ενωσιακή πηγή και β) κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την Ενωσιακή στήριξη που παρέχεται βάσει του εν λόγω κανονισμού ή κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών του αντίστοιχου εθνικού θεσμικού πλαισίου.

Άρθρο 8

Επιλέξιμες και μη επιλέξιμες δαπάνες

1. Ενισχύονται:

α) Δαπάνες αγοράς και εγκατάστασης καινούργιων σύγχρονων συστημάτων ενεργητικής προστασίας των καλλιεργειών από τον παγετό, το χαλάζι και τη βροχή και β) γενικές δαπάνες, στις οποίες περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη λήψης υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με την υλοποίησης της επενδυτικής πρότασης. Στις γενικές δαπάνες περιλαμβάνονται οι αμοιβές συμβούλων και μηχανικών, η δαπάνη τοποθέτησης της προβλεπόμενης επεξηγηματικής πινακίδας (όπου απαιτείται), συνδεδεμένες με τις δαπάνες της περίπτωσης α' και μέχρι ποσοστού 10% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης.

2. Δεν ενισχύονται:

α) Δαπάνες που δεν εξυπηρετούν την υλοποίηση της επενδυτικής πρότασης, όπως δαπάνες για την κανονική λειτουργία της εκμετάλλευσης, δαπάνες συντήρησης, αγοράς εφοδίων κ.λπ.,

β) δαπάνες αντικατάστασης υφιστάμενων συστημάτων ενεργητικής προστασίας της γεωργικής εκμετάλλευσης του δικαιούχου, που δεν έχουν ακόμα αποσβεστεί.

γ) δαπάνες που αποσβένονται εντός του έτους,

δ) Φ.Π.Α εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος και λοιπές δημοσιονομικές δαπάνες,

ε) δαπάνες αγοράς γης οποιασδήποτε νομικής ή άλλης μορφής (πχ αγροτεμάχιο, οικόπεδο, γήπεδο κ.λπ.), κτιρίων, εγκαταστάσεων, μεταχειρισμένου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού,

στ) τόκοι χρέους, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης,

ζ) δαπάνες που υλοποιούνται πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης με εξαίρεση τις γενικές δαπάνες,

η) δαπάνες που αφορούν αιτήματα τροποποίησης της απόφασης ένταξης Πράξης και υλοποιούνται πριν την υποβολή της αίτησης τροποποίησης,

θ) γενικές δαπάνες που υλοποιούνται πριν την 1/1/2023,

ι) οι δαπάνες που προκύπτουν από πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης/αυτοπαράδοσης,

ια) δαπάνες κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, όπως αυτός ισχύει ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που παρέχεται βάσει του εν λόγω κανονισμού ή κατά παράβαση απαγορεύσεων ή περιορισμών του εθνικού θεσμικού πλαισίου.

Άρθρο 9

Ύψος επιλέξιμου προϋπολογισμού, ένταση ενίσχυσης και διάρκεια υλοποίησης

1. Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή) που δύναται να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς για τον προσδιορισμό της στήριξης ανέρχεται ανά αίτηση στήριξης φυσικού ή νομικού προσώπου έως τις 400.000,00 €.

2. Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός που δύναται να ληφθεί υπόψη στους υπολογισμούς για τον προσδιορισμό της στήριξης την περίοδο 2023 - 2027 ανέρχεται για τα συλλογικά σχήματα έως το 1.000.000,00 € υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνει το ποσό της ενίσχυσης για το οποίο είναι επιλέξιμη η επιχείρηση.

3. Η μέγιστη ένταση ενίσχυσης για επενδύσεις πρόληψης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών ή νομικών προσώπων ανέρχεται στο 80% των επιλέξιμων δαπανών, ενώ η μέγιστη ένταση ενίσχυσης για συλλογικές επενδύσεις πρόληψης συλλογικών σχημάτων γεωργών ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

4. Η διάρκεια υλοποίησης της Πράξης, δηλαδή η περίοδος μεταξύ της ημερομηνίας έκδοσης της Απόφασης ένταξης Πράξεων και της ημερομηνίας υποβολής της τελευταίας αίτησης πληρωμής, ορίζεται στους είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Σε κάθε περίπτωση η διάρκεια υλοποίησης της Πράξης δεν μπορεί να υπερβεί την 30.08.2029. Η διάρκεια υλοποίησης της Πράξης δύναται να παραταθεί έως δύο (2) μήνες κατόπιν πλήρως αιτιολογημένου αιτήματος τροποποίησής της από τον δικαιούχο ή με συλλογική απόφαση.

Άρθρο 10

Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος

1. Για την υλοποίηση του καθεστώτος και την πλήρη και λεπτομερή ενημέρωση των ενδιαφερομένων ο ΕΛ.Γ.Α. μεριμνά για την έκδοση Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος (εφεξής «Πρόσκληση») σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαδικασία Ι.1.1 «Έκδοση Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος» του ΣΔΕ. Η Πρόσκληση εκδίδεται με απόφαση του Προέδρου ΕΛ.Γ.Α.

2. Η Πρόσκληση δύναται να εξειδικεύεται και να απευθύνεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων ή περιοχών εφαρμογής. Σε κάθε περίπτωση δεσμεύονται τα προβλεπόμενα ποσά δημόσιας δαπάνης στο πλαίσιο του καθορισμένου ορίου πιστώσεων και τους χρηματοδοτικούς πίνακες του ΣΣΚΑΠ όπως ισχύουν κάθε φορά. Τα ποσά θα καθορίζονται στη σχετική Πρόσκληση και δεν θα υπερβαίνουν τα όρια που ορίζονται στην παρούσα.

3. Το περιεχόμενο της Πρόσκλησης περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των υποψηφίων σχετικά με τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης της Δράσης, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της Πρόσκλησης παρέχονται στους υποψήφιους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον σχετικά με τη Δράση:

3.1. Τον ιστότοπο, τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων στήριξης μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις στήριξης.

3.2. Το συνολικό ποσό της δημόσιας στήριξης που διατίθεται.

3.3. Τους όρους και τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τα οποία πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι προκειμένου να επιλεγούν για στήριξη.

3.4. Τα κριτήρια επιλογής για τη βαθμολόγηση των υποψηφίων και το ελάχιστο όριο βαθμολογίας που πρέπει να συγκεντρώσουν οι επιλέξιμοι υποψήφιοι προκειμένου να κριθούν δικαιούχοι.

3.5. Τις επιλέξιμες δαπάνες και τα ανώτατα όρια επιλεξιμότητας επενδυτικών δαπανών, τα οποία είναι δυνατόν να ορίζονται συνδυαστικά κατά κατηγορία ή υποκατηγορία δαπανών όπως προβλέπονται στην παρούσα.

3.6. Τις διαδικασίες για τον διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων στήριξης και τις σχετικές χρονικές περιόδους, όπως τύπος αξιολόγησης, κύκλοι αξιολόγησης, στάδια αξιολόγησης, αρμόδια όργανα, τόπος και προθεσμίες υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής.

3.7. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν.

3.8. Τους στόχους, δεσμεύσεις και λοιπές υποχρεώσεις των δικαιούχων μετά την ένταξή τους στη Δράση.

3.9. Τα σημεία σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και τον διαδικτυακό τόπο για την παροχή των σχετικών πληροφοριών.

3.10. Τα στοιχεία επικοινωνίας του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του Καν. (ΕΕ) 2016/679 και τα άρθρα 5 και 7 του ν. 4914/2022.

3.11. Την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν, σύμφωνα με το άρθρο 98 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και ότι τα στοιχεία αυτά ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από όργανα ελέγχου και έρευνας της Ένωσης ή των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων (Καν. (ΕΕ) 2016/679 και Καν. (ΕΕ) 2018/1725 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137)) από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και υπηρεσίες.

3.12. Την προθεσμία για την ολοκλήρωση των επιχειρηματικών σχεδίων και την επίτευξη των δεσμευτικών στόχων αυτού, όπως και ενδιάμεσες προθεσμίες και ορόσημα για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των επιχειρηματικών σχεδίων.

3.13. Τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης, πιστοποίησης ολοκλήρωσης των Πράξεων.

4. Στην Πρόσκληση γίνεται σαφής αναφορά, ότι κατά τη διάρκεια του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων ή διευκρινήσεων.

5. Για την έκδοση της Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ο ΕΛ.Γ.Α. διαβιβάζει προς εξέταση το σχέδιο της Πρόσκλησης στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ. Η ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ εξετάζει το σχέδιο της Πρόσκλησης και διαβιβάζει τυχόν παρατηρήσεις στον ΕΛ.Γ.Α. τις οποίες ενσωματώνει στο σχέδιο της Πρόσκλησης ενημερώνοντας σχετικά την ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.

6. Η Πρόσκληση δύναται να τροποποιηθεί, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στήριξης. Ειδικά στην περίπτωση που η τροποποίηση αφορά την παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων στήριξης, δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.

Άρθρο 11

Δημοσιοποίηση της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος

1. Ο ΕΛ.Γ.Α. επικουρούμενος από την ΕΥΔ ΣΣΚΑΠ μεριμνά για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου ή/και ηλεκτρονικά, της Πρόσκλησης ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της χωρίς διακρίσεις και περιορισμούς. Η Πρόσκληση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στις ιστοσελίδες του Υπ.Α.Α.Τ, του ΕΛ.Γ.Α. και της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.

2. Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους Πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε ηλεκτρονική μορφή, μέσω του διαδικτύου.

3. Η Πρόσκληση, επιπλέον διαβιβάζεται μέσω των αρμοδίων Υποκαταστημάτων του ΕΛ.Γ.Α, στις Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών, στους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και σε λοιπούς φορείς της περιοχής ευθύνης τους που μπορούν να συμβάλλουν στην ευρύτερη δυνατή ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων χωρίς διακρίσεις.

4. Για την ακόμα καλύτερη πληροφόρηση των ενδιαφερομένων είναι δυνατή η οργάνωση α) ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης, όπου η ημερομηνία διεξαγωγής της ημερίδας θα δημοσιοποιείται τουλάχιστον πέντε (5) ημερολογιακές ημέρες νωρίτερα και β) Γραφείου Υποστήριξης (Help Desk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους ενδιαφερόμενους.

5. Οι πιο πάνω ενέργειες καταγράφονται λεπτομερώς και τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησης.

6. Με ευθύνη του ΕΛ.Γ.Α. τα στοιχεία της Πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΚΑΠ. Τα στοιχεία της πρόσκλησης μεταφέρονται στο πληροφοριακό σύστημα ΟΠΣΚΕ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου (Web Service) που παρέχεται από το τελευταίο.

Άρθρο 12

Υποβολή Αιτήσεων στήριξης

1. Οι ενδιαφερόμενοι που επιθυμούν να ενταχθούν στη Δράση υποβάλλουν μία αίτηση στήριξης στο χρονικό διάστημα που προσδιορίζεται στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΕ.

2. Οι προδιαγραφές, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και ο τρόπος υποβολής της αίτησης στήριξης καθορίζονται στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

3. Προκειμένου να υποβληθεί η αίτηση στήριξης πρέπει να έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά πεδία, καθώς και να έχει αναρτηθεί ηλεκτρονικά το σύνολο των δικαιολογητικών και εγγράφων (φάκελος υποψηφιο-

τητας) σε μορφή pdf. Σε κάθε περίπτωση, η ορθή καταχώρηση και εμπρόθεσμη υποβολή της αίτησης στήριξης στη διαδικτυακή εφαρμογή του ΟΠΣΚΕ, είναι στην αποκλειστική ευθύνη του αιτούντος. Οι επικουρικοί έλεγχοι ορθότητας που διενεργούνται από το ΟΠΣΚΕ σε κάποια στοιχεία της αίτησης στήριξης δεν απαλλάσσουν τον αιτούντα της αίτησης από την ευθύνη.

4. Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία υποβολής από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής. Αιτήσεις που υποβάλλονται μετά τη λήξη προθεσμίας υποβολής αιτήσεων δεν αξιολογούνται.

5. Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμα και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στήριξης που προβλέπεται στην πρόσκληση. Μετά την επανεπεξεργασία της αίτησης απαιτείται εκ νέου εμπρόθεσμη υποβολή της ώστε να είναι έγκυρη και να προχωρήσει σε επόμενα στάδια (αξιολόγηση). Στην περίπτωση αυτή ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, λαμβάνεται υπόψη η (τελευταία) ημερομηνία επανυποβολής.

6. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν μέσω του ΟΠΣΚΕ μεταφέρονται στο ΟΠΣΚΑΠ με ευθύνη του ΕΛ.Γ.Α, μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΚΑΠ.

7. Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περεταίρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών τους δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων (Καν. (ΕΕ) 2016/679 και Καν. (ΕΕ) 2018/1725 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137)) από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και υπηρεσίες.

8. Οι δυνητικοί δικαιούχοι δύνανται να ανακαλέσουν την αίτηση στήριξης εν όλω ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

Άρθρο 13

Αξιολόγηση αιτήσεων στήριξης

1. Μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στήριξης διενεργείται με ευθύνη του ΕΛ.Γ.Α. συγκριτικός διοικητικός έλεγχος όλων των αιτήσεων στήριξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαδικασία Ι.1.3 «Διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης» του ΣΔΕ, προκειμένου με διαφανείς και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασίες να επιλεγούν εκείνες που θα ενταχθούν στο καθεστώς.

2. Στην αξιολόγηση εξετάζεται το ηλεκτρονικό αίτημα στήριξης, όπως αυτό έχει υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ. Η εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την αξιολόγηση της αίτησης στήριξης.

3. Αρχικά ελέγχεται η εμπρόθεσμη υποβολή, η πληρότητα και η συμμόρφωση της υποβληθείσας αίτησης ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Στη συνέχεια όλες οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται το ποσό και το ποσοστό στήριξης.

4. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω της συμπλήρωσης των αντίστοιχων ηλεκτρονικών φύλλων αξιολόγησης του ΟΠΣΚΕ.

5. Η απόρριψη ή/και η μεταβολή των αιτούμενων δαπανών, αιτιολογούνται πλήρως και καταγράφεται στο πόρισμα αξιολόγησης με υποχρεωτική αναφορά στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

6. Τα αποτελέσματα καταγράφονται στο ΟΠΣΚΕ σε κατάλληλο ηλεκτρονικό φύλλο διοικητικού ελέγχου, το οποίο παράγεται μετά την οριστικοποίηση της αξιολόγησης.

7. Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου, δύνανται να ζητηθεί από τον υποψήφιο, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου η υποβολή εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ενημέρωσης, συμπληρωματικών στοιχείων ή διευκρινήσεων, καθώς και η συμπλήρωση του αιτήματος με στοιχεία, η έλλειψη των οποίων κρίνεται ως προφανές σφάλμα. Παρελθούσης άπρακτης της προθεσμίας αυτής τα όποια συμπληρωματικά στοιχεία και διευκρινήσεις δεν λαμβάνονται υπόψη εκτός περιπτώσεων επίκλησης ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 24 της παρούσας.

8. Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία ενώ προβλέπονταν στην Πρόσκληση δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης. Οι διευκρινήσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

9. Ο έλεγχος καταλήγει στην έκδοση πίνακα αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου (ΠΑΔΕ) στον οποίο παρουσιάζονται οι παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις. Οι παραδεκτές αιτήσεις στήριξης κατατάσσονται σε φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Οι αιτήσεις στήριξης επιλέγονται για ένταξη στο καθεστώς βάσει της βαθμολογίας τους και τις διαθέσιμες πιστώσεις.

10. Στον Πίνακα επισημαίνονται:

- α) Οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη,
- β) οι αιτήσεις που δεν επιλέγονται προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους,
- γ) το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

11. Ο πίνακας αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου (ΠΑΔΕ) συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΚΕ, για τη δυνατότητα, τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής, κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45).

12. Ο πίνακας αναρτάται στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των αιτούντων. Αναρτάται επίσης στις ιστοσελίδες του ΕΛ.Γ.Α. (www.elga.gr) και του ΣΣΚΑΠ (www.agrotikianaptixi.gr).

13. Οι υποψήφιοι θα ενημερώνονται αυτόματα μέσω ΟΠΣΚΕ στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχουν δηλώσει.

14. Δυνητικοί δικαιούχοι που δεν συμφωνούν με το αποτέλεσμα του ΠΑΔΕ δύνανται εφόσον το επιθυμούν να υποβάλουν ενδικοφανή προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45). Η προσφυγή υποβάλλεται ηλεκτρονικά και εξετάζεται εντός προθεσμίας που καθορίζεται στην Πρόσκληση.

15. Όταν οι διαθέσιμες πιστώσεις δεν επαρκούν για την επιλογή του συνόλου των αιτήσεων στήριξης παρέχεται η δυνατότητα στον ΕΛ.Γ.Α, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Προέδρου του ΕΛ.Γ.Α, να αυξήσει τις πιστώσεις της Πρόσκλησης (υπερδέσμευση) με σκοπό: α) την προσαρμογή όπου απαιτείται, του οικονομικού αντικειμένου των αιτήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί προς στήριξη, β) την ένταξη των αιτήσεων που μετά την εξέταση της σχετικής προσφυγής, συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση της τελευταίας αίτησης που επιλέχθηκε προς στήριξη.

16. Το ποσό της υπερδέσμευσης μπορεί να ανέλθει έως το 110% της συνολικής δημόσιας ενίσχυσης που καθορίζεται στην Πρόσκληση δυνάμει της οποίας υποβλήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις. Στην περίπτωση που το ποσοστό αυτό δεν επαρκεί για την κάλυψη των ανωτέρω ενεργειών ή σε άλλες πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, δύνανται να αυξηθεί. Η ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ εγκρίνει την εν λόγω αύξηση λαμβάνοντας υπόψη την παρ. 7 του άρθρου 37 του ν. 4914/2022 (Α' 61).

17. Στην περίπτωση όπου μετά τις ανωτέρω ενέργειες δεν καλύπτεται το καθορισμένο επίπεδο υπερδέσμευσης, ο ΕΛ.Γ.Α. δύνανται να προβεί σε επιλογή επόμενων στη σειρά κατάταξης παραδεκτών αιτήσεων στήριξης του επικαιροποιημένου Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου (ΠΑΔΕ), εφόσον αυτές συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη της ελάχιστης βαθμολογίας που ορίζει η πρόσκληση. Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται η ένταξη όλων των αιτήσεων που μετά την εξέταση της σχετικής προσφυγής συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση της τελευταίας πράξης που επιλέχθηκε προς στήριξη.

18. Γενικές και ειδικές λεπτομέρειες απαραίτητες για τον διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων στήριξης δύνανται να ορίζονται στην Πρόσκληση. Ομοίως δύνανται να προβλέπεται επιτόπιος έλεγχος στον τόπο που θα εγκατασταθεί το σύστημα ενεργητικής προστασίας με σκοπό: α) τον έλεγχο κάθε γενικής και ειδικής προϋπόθεσης κατά περίπτωση καλλιέργειας και εγκατάστασης ενεργητικής προστασίας που προβλέπεται στην Πρόσκληση και δύνανται να ελεγχθεί κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου και β) τον έλεγχο της γεωχωρικής διασταύρωσης και ταυτοποίησης του αγροτεμαχίου που θα εγκατασταθεί το σύστημα ενεργητικής προστασίας.

19. Με ευθύνη του ΕΛ.Γ.Α. τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου ανά στάδιο καταχωρίζονται στο ΟΠΣΚΕ. Τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων μεταφέρονται στο πληροφοριακό σύστημα ΟΠΣΚΑΠ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου (Web Service) που παρέχεται από το τελευταίο.

Άρθρο 14

Όργανα διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης - Μητρώο Αξιολογητών

1. Στον ΕΛ.Γ.Α. δύνανται να συσταθεί Μητρώο Αξιολογητών με απόφαση του Προέδρου του.

2. Στο Μητρώο Αξιολογητών δύνανται να συμμετέχουν μετά από αίτησή τους: α) υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ που υπηρετούν στο Τμήμα Ενεργητικής Προστασίας και Εφαρμογών της Δ/νσης Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α. που έχει την ευθύνη και την εποπτεία της οργάνωσης, δημοσιοποίησης, εφαρμογής και παρακολούθησης της Δράσης β) υπάλληλοι ΠΕ γεωτεχνικοί ή ΤΕ τεχνολόγοι γεωπονίας του ΕΛ.Γ.Α, γ) υπάλληλοι ΠΕ γεωτεχνικοί ή ΤΕ τεχνολόγοι γεωπονίας του είτε του ΥΠΑΑΤ.

3. Η αίτηση υποβάλλεται σε συνέχεια πρόσκλησης που εκδίδεται από τον Πρόεδρο του ΕΛ.Γ.Α, ύστερα από εισήγησή της Δ/νσης Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α. που έχει οριστεί δικαιούχος ενεργειών τεχνικής βοήθειας του ΣΣ ΚΑΠ. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση Προέδρου ΕΛ.Γ.Α, η υποβολή των αιτήσεων εγγραφής γίνεται μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της υποβολής των αιτήσεων στήριξης.

4. Για την εξέταση των αιτημάτων εγγραφής στο Μητρώο δύναται να συσταθεί με απόφαση Προέδρου ΕΛ.Γ.Α. επιτροπή Αξιολόγησης αιτημάτων.

5. Μέσω του Μητρώου Αξιολογητών δύναται να πραγματοποιούνται όλα τα στάδια αξιολόγησης (αξιολόγηση, επιτροπή εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών) των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.

6. Η εγγραφή στο Μητρώο Αξιολογητών δεν είναι υποχρεωτική για τη συμμετοχή στα στάδια της αξιολόγησης ωστόσο είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αποζημίωση, όσων συμμετέχουν σε αυτά, εφόσον οι εργασίες αξιολόγησης πραγματοποιούνται εκτός ωραρίου εργασίας και εκτός χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση για τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα και έχει προβλεφθεί σε σχετική κοινή υπουργική απόφαση καθορισμού αμοιβής τους.

7. Για την αντιμετώπιση εκτάκτων ή επείγουσών αναγκών ως αξιολογητές μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ανεξάρτητοι εξωτερικοί αξιολογητές (ιδιώτες). Στις περιπτώσεις που οι έλεγχοι διενεργούνται από υπαλλήλους εκτός του ΕΛ.Γ.Α, τα παραδοτέα εξετάζονται από υπαλλήλους του ΕΛ.Γ.Α. ως προς την τήρηση της διαδικασίας αξιολόγησης, οι οποίοι συμπληρώνουν σχετικό έντυπο (check list) για κάθε παραδοτέο που εξετάζουν. Επιπλέον διενεργούν δειγματοληπτικό έλεγχο και επί της αξιολόγησης των φακέλων σε ποσοστό τουλάχιστον 10% επί των παραδοτέων. Εάν διαπιστωθούν σφάλματα αξιολόγησης κατά τον δειγματοληπτικό έλεγχο, ο ΕΛ.Γ.Α. δύνανται να επεκτείνει τον έλεγχο ανάλογα με τη βαρύτητα των σφαλμάτων.

8. Οι αξιολογητές υπάλληλοι του ΕΛ.Γ.Α. ορίζονται με απόφαση του Προέδρου του ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α. η οποία έπεται εισήγησης των προϊσταμένων των Υποκαταστημάτων. Οι αξιολογητές υπάλληλοι του ΥΠΑΑΤ ορίζονται με απόφαση Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ύστερα από εισήγηση του Προέδρου του ΕΛ.Γ.Α. η οποία έπεται εισήγησης των προϊσταμένων των Γενικών Δ/σεων του ΥΠΑΑΤ. Για τη χρήση εξωτερικών αξιολογητών ή Μητρώου Αξιολογητών απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ αρμόδια για την επιλογή των αξιολογητών και της δέσμευσης της σχετικής πίστωσης. Προς τούτου ο Πρόεδρος του ΕΛ.Γ.Α, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της Διεύθυνσης Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α, διαβιβάζει αιτιολογημένη γνώμη στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ για έγκριση της σχετικής ενέργειας.

9. Οι αξιολογητές έχουν πρόσβαση στο ΟΠΣΚΕ και στα στοιχεία των υποψηφίων. Για το λόγο αυτό μέσω υποβολής υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 πρέπει να δηλώνεται από μέρους τους η τήρηση της εχεμύθειας καθώς και ότι σε περίπτωση ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων δεν θα προβαίνουν σε αξιολόγηση της σχετικής αίτησης στήριξης με ενημέρωση της αρμόδιας Δ/σης του ΕΛ.Γ.Α.

10. Η εξέταση των προσφυγών στο αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης διενεργείται από Επιτροπή Προσφυγών (Επιτροπή) η οποία συνίσταται με απόφαση του Προέδρου του ΕΛ.Γ.Α, είναι τριμελής και αποτελείται από υπάλληλους ΠΕ ή ΤΕ που υπηρετούν στο τμήμα Ενεργητικής Προστασίας και Εφαρμογών της Διεύθυνσης Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α. που έχει την ευθύνη και την εποπτεία της οργάνωσης, δημοσιοποίησης, εφαρμογής και παρακολούθησης της Δράσης και από υπάλληλους ΠΕ γεωτεχνικών ή ΤΕ τεχνολόγων γεωπονίας του ΕΛ.Γ.Α. Με ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Επιτροπής.

11. Αναλόγως του όγκου των προσφυγών και των υπηρεσιακών αναγκών δύνανται να συνιστανται περισσότερες Επιτροπές Προσφυγών.

12. Οι αξιολογητές των αιτήσεων στήριξης υποχρεούνται να παρέχουν διευκρινήσεις στην επιτροπή προσφυγών, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο από αυτήν.

13. Γενικές και ειδικές λεπτομέρειες σχετικές με τα όργανα διοικητικού ελέγχου δύνανται να ορίζονται στην Πρόσκληση.

Άρθρο 15

Υποβολή και Αξιολόγηση Ενδικοφανών Προσφυγών

1. Οι υποψήφιοι, των οποίων οι αιτήσεις έχουν συμπεριληφθεί σε Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου (ΠΑΔΕ) έχουν το δικαίωμα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής, με την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 κατά της σχετικής απόφασης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

2. Οι ενδικοφανείς προσφυγές (ενστάσεις) υποβάλλονται άπαξ, ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΕ εντός αποκλειστικής ημερομηνίας σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 28 της παρούσας. Το εμπρόθεσμο της υποβολής προκύπτει από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής. Ενδικοφανείς προσφυγές που υποβάλλονται εκτός των προβλεπόμενων προθεσμιών δεν αξιολογούνται.

3. Η εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών γίνεται από τις επιτροπές της παρ. 10 του άρθρου 14 της παρούσας. Υπάλληλοι που έχουν αξιολογήσει ή γνωμοδοτήσει επί της συγκεκριμένης αίτησης στήριξης δεν συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση. Επιπλέον εξασφαλίζεται

ότι για τους υπαλλήλους που συμμετέχουν στην εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών τηρείται η εχεμύθεια και ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

4. Οι ενδικοφανείς προσφυγές εξετάζονται ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται και ως προς την ουσία της υπόθεσης και συντάσσεται αιτιολογημένο πόρισμα με υποχρεωτική αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο του καθεστώτος.

5. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενδικοφανών προσφυγών, με απόφαση Προέδρου επικαιροποιείται ο ΠΑΔΕ όπου απεικονίζεται η νέα βαθμολογική κατάταξη των υποψηφίων.

6. Για τον επικαιροποιημένο ΠΑΔΕ ακολουθούνται οι διαδικασίες δημοσιότητας των παρ. 12 και 13 του άρθρου 13 της παρούσας.

Άρθρο 16

Απόφαση Ένταξης Πράξεων

1. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας Ι.1.3 «Διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης» του ΣΔΕ το σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων, μαζί με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων, μεταφέρεται από το ΟΠΣΚΕ, με χρήση κατάλληλης υπηρεσίας διαδικτύου (Web Service), στο ΟΠΣΚΑΠ όπου κάθε αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό. Οι επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης εντάσσονται στο καθεστώς με την έκδοση Απόφασης ένταξης Πράξεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαδικασία Ι.1.4 «Ένταξη πράξεων» του ΣΔΕ. Μετά την έκδοση της Απόφασης ένταξης Πράξεων, ο ΕΛ.Γ.Α. τηρεί τα προβλεπόμενα της υπ' αρ. 3076/06.11.2023 υπουργικής απόφασης ανάθεσης καθηκόντων.

2. Η απόφαση ένταξης Πράξεων εκδίδεται με απόφαση του Προέδρου ΕΛ.Γ.Α. σύμφωνα με το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου.

3. Κάθε απόφαση ένταξης περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον τον κωδικό καταχώρησης και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων Πράξεων, τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, τους ελέγχους που διενεργούνται και τις αντίστοιχες κυρώσεις με παραπομπή στο θεσμικό πλαίσιο της Δράσης.

4. Σε κάθε περίπτωση η μη συμπερίληψη στην απόφαση ένταξης Πράξεων του συνόλου των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας δεν καθιστά αυτούς χωρίς εφαρμογή στους δικαιούχους, οι οποίοι οφείλουν να είναι ενήμεροι για αυτούς.

5. Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε Πράξης ή τις αναλυτικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από τον δικαιούχο κάθε Πράξης η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξης, όπως αυτή έχει υποβληθεί από τον δικαιούχο και διαμορφωθεί κατά τον διοικητικό της έλεγχο.

6. Με ευθύνη του ΕΛ.Γ.Α. η απόφαση ένταξης Πράξεων αναρτάται σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του ΕΛΓΑ, στην ιστοσελίδα του ΣΣ ΚΑΠ και στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και κοινοποιείται στις Ειδικές Υπηρεσίες ΕΥΔ ΣΣΚΑΠ και ΕΥΕ ΠΑΑ με ηλεκτρονικά μέσα. Οι δικαιούχοι θεωρείται ότι έλαβαν γνώση της ένταξής τους στο καθεστώς και των συνεπειών που αυτή συνεπάγεται με μόνη τη δημοσιοποίηση της απόφασης ένταξης Πράξεων. Η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης Πράξης αποτελεί το χρονικό σημείο ανάληψης νομικής δέσμευσης για τη στήριξη Πράξης που περιλαμβάνεται σε αυτήν. Ο δικαιούχος με δική του ευθύνη δύναται να ξεκινήσει την υλοποίηση της επενδυτικής πρότασης μετά την υποβολή της αίτησης στήριξης και πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης Πράξης.

7. Οι υποψήφιοι θα ενημερώνονται αυτόματα μέσω ΟΠΣΚΕ στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχουν δηλώσει.

8. Ο ΕΛ.Γ.Α. καταχωρίζει στο ΟΠΣΚΑΠ την απόφαση ένταξης Πράξεων με τα στοιχεία της, ημερομηνία, αριθμό πρωτοκόλλου και ΑΔΑ και την συσχετίζει με τις πράξεις που περιλαμβάνονται σε αυτή. Με την καταχώρηση της εν λόγω απόφασης σε κάθε αίτηση που έχει υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ και εντάσσεται παράγεται αυτόματα από το ΟΠΣΚΑΠ σχετικό τεχνικό δελτίο Πράξης.

Άρθρο 17

Ανάκληση απόφασης ένταξης Πράξεων

1. Σε οποιαδήποτε στιγμή ο δικαιούχος μπορεί να αιτηθεί την αποχώρησή του από τη Δράση και να υποβάλει μέσω του ΟΠΣΚΕ αίτημα οικειοθελούς αποχώρησης στο οποίο θα αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της Πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της.

2. Η απόφαση ένταξης Πράξεων ανακαλείται με ευθύνη του ΕΛ.Γ.Α. αυτεπάγγελα όταν προκύψουν:

α) Διαπιστωμένη απάτη βάσει απόφασης πορίσματος αρμόδιας δικαστικής αρχής

β) κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της Πράξης, σοβαρές αποκλίσεις/εμπλοκές σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο ή τους όρους ένταξής της. Ενδεικτικά και κατά περίπτωση Πράξης, η διαδικασία δύναται να ενεργοποιείται εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχων εθνικών ή ευρωπαϊκών ελεγκτικών οργάνων ή όταν διαπιστώνεται:

- η παρέλευση του χρόνου υλοποίησης της Πράξης, χωρίς έγκριση σχετικής παράτασης,
- σοβαρή εμπλοκή στην ανάληψη νομικών δεσμεύσεων,
- μη αποδεκτή απόκλιση του φυσικού αντικειμένου,
- αδυναμία στην καθολική πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητάς του με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης,
- άλλη παράβαση του εθνικού ή κοινοτικού θεσμικού πλαισίου η οποία διενεργείται από τον δικαιούχο δόλια και δεν επιδέχεται θεραπεία.

3. Ο ΕΛ.Γ.Α. θέτει την Πράξη σε καθεστώς επιτήρησης με αποστολή προειδοποιητικής επιστολής στον δικαιούχο της Πράξης στην οποία προσδιορίζονται οι αποκλίσεις και καθορίζονται διορθωτικά μέτρα και περίοδος συμμόρφωσης του δικαιούχου. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του δικαιούχου στα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα της περ. 2 ανωτέρω ή σε κάθε άλλη περίπτωση, ο ΕΛ.Γ.Α. προβαίνει σε έκδοση σχετικής Απόφασης με την οποία ανακαλείται η ένταξη της εν λόγω Πράξης ή με την οποία τροποποιείται η απόφαση ένταξης στην οποία περιλαμβανόταν. Το σχέδιο της Απόφασης δύναται να παράγεται από το ΟΠΣΚΑΠ.

4. Ο τελικός διατάκτης της Απόφασης είναι ο ίδιος που εξέδωσε τη σχετική απόφαση με την οποία εντάχθηκε η Πράξη στο ΣΣ ΚΑΠ. Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται ατομικά (μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου) στον δικαιούχο.

5. Στην περίπτωση που για τη συγκεκριμένη Πράξη, η οποία ανακαλείται, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε προηγείται η διαδικασία ανάκτησης του ποσού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 24 της παρούσας.

6. Ο ΕΛ.Γ.Α. καταχωρίζει στο ΟΠΣΚΑΠ τα στοιχεία της απόφασης ανάκλησης ή τροποποίησης της Απόφασης ένταξης.

7. Γενικές και ειδικές λεπτομέρειες σχετικά με την ανάκληση των Πράξεων δύνανται να ορίζονται στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 18

Τροποποίηση πράξεων

1. Η απόφαση ένταξης Πράξης τροποποιείται για κάθε παρέκκλιση των στοιχείων της που θίγει τους βασικούς όρους και προϋποθέσεις της, χωρίς όμως να επηρεάζει τις προϋποθέσεις ένταξης του δικαιούχου στο καθεστώς ή την επιλεξιμότητα των δαπανών.

2. Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της Πράξης μπορεί να προκύψει:

- Με την υποβολή αιτήματος τροποποίησης στοιχείων της Πράξης από τον δικαιούχο. Στο αίτημα θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης και να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης στοιχείων της Πράξης. Στο αίτημα επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν το αίτημα. Αντίστοιχο αίτημα υποβάλλεται και για τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 24 της παρούσας.
- Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης της Πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της Πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις κατά την υλοποίηση της Πράξης (λόγω διαχειριστικών προβλημάτων, εμπλοκών στην εκτέλεση της πράξης κ.ά.).
- Κατά τη διαδικασία ελέγχου της Πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της Πράξης σε σχέση με αυτά που αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης.

3. Οι τροποποιήσεις μπορεί να αφορούν:

- τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης
- παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της Πράξης
- αλλαγή στοιχείων του δικαιούχου (της νομικής μορφής, της επωνυμίας της επιχείρησης κ.λπ.)
- διόρθωση προφανών σφαλμάτων
- άλλοι λόγοι οι οποίοι εξειδικεύονται στο θεσμικό πλαίσιο.

4. Τα αιτήματα τροποποίησης πραγματοποιούνται μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ). Με το αίτημα τροποποίησης επισημαίνονται τα σημεία της τροποποίησης της Πράξης, με σαφή αιτιολόγηση των λόγων που οδηγούν στην αναγκαιότητα έγκρισής του. Ειδικότερα πρέπει να τεκμηριώνονται, προσκομίζοντας τα αντίστοιχα δικαιολογητικά που προβλέπονται και για την αρχική έγκριση, ιδίως τα εξής:

- η αναγκαιότητα της τροποποίησης
- το εύλογο κόστος αυτής
- ότι με το αίτημα τροποποίησης δεν επηρεάζονται τα σημεία που ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία αξιολόγησης γνωμοδότησης (όπως το ελάχιστο οικονομικό μέγεθος σε όρους τυπικής απόδοσης, η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία κ.λπ.) σε βαθμό που να καθιστούν την Πράξη μη επιλέξιμη

- ότι η αιτούμενη τροποποίηση δεν έρχεται σε αντίθεση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο της Δράσης
- ότι στην περίπτωση μη υλοποίησης των εγκεκριμένων δαπανών που υπολείπονται για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου αποδεικνύεται: α) η λειτουργικότητα των δαπανών που έχουν ήδη αποκτηθεί μέσω της Δράσης β) η λειτουργικότητα της εκμετάλλευσης, προκειμένου το έργο να θεωρείται ολοκληρωμένο.

5. Δεν γίνονται δεκτές τροποποιήσεις που:

- συνεπάγονται την υπέρβαση του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού της επενδυτικής πρότασης
- έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της βαθμολογίας του δικαιούχου σε επίπεδο μικρότερο της ελάχιστης αποδεκτής βαθμολογίας
- υποβάλλονται σε διάστημα μικρότερο των δύο μηνών από την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού αντικείμενου και υποβολής του τελικού αιτήματος πληρωμής
- υποβάλλονται σε διάστημα μικρότερο του ενός (1) μηνός από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής του πρώτου αιτήματος πληρωμής.

6. Ανάλογα με τη σπουδαιότητα της τροποποίησης (μείζονος ή ήσσονος σημασίας) προσδιορίζεται ο μέγιστος αριθμός τροποποιήσεων. Ειδικότερα για τροποποιήσεις μείζονος σημασίας (όπως πχ. αλλαγή φυσικού αντικείμενου, τροποποίηση ολοκλήρωσης έργου, δηλαδή υποβολή αίτησης ολοκλήρωσης της επενδυτικής πρότασης χωρίς την υποβολή αιτήματος πληρωμής για την υπολειπόμενη δημόσια δαπάνη κ.ά.) ο μέγιστος αριθμός τροποποιήσεων που υποβάλλονται από τον δικαιούχο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο (2). Για τις τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας (πχ. αλλαγή επωνυμίας του δικαιούχου) δεν υπάρχει περιορισμός.

7. Η εξέταση του αιτήματος γίνεται μέσω του ΟΠΣΚΕ από τον Υπεύθυνο Παρακολούθησης του άρθρου 19 της παρούσας, ο οποίος συντάσσει ηλεκτρονικά αιτιολογημένη γνωμοδότηση.

8. Σε περίπτωση που δεν απαιτείται τροποποίηση της απόφασης ένταξης ο Υπεύθυνος Παρακολούθησης ενημερώνει εγγράφως τον δικαιούχο για την έγκριση ή απόρριψη του αιτήματος του.

9. Τα αιτήματα τροποποίησης μαζί με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης τους μεταφέρονται στο ΟΠΣΚΑΠ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο. Ο δικαιούχος, με ευθύνη του, ενημερώνεται για το αποτέλεσμα της εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης μέσω της πρόσβασής του στην ηλεκτρονική του καρτέλα στο www.opske.gr. Επικουρικά, ο δικαιούχος ενημερώνεται για την ολοκλήρωση της εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης μέσω αυτοματοποιημένου ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΟΠΣΚΕ.

10. Οι δαπάνες, όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά την έγκριση της τροποποίησης, είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση, εφόσον έχουν υλοποιηθεί από την ημερομηνία υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης και μετά. Ενδεχόμενη υλοποίηση των δαπανών στο διάστημα από την κατάθεση του αρχικού αιτήματος στήριξης μέχρι την έγκριση της τροποποίησης γίνεται με απόλυτη ευθύνη του δικαιούχου και δεν συνεπάγεται την υποχρέωση συγχρηματοδότησής τους, αν το αίτημα τροποποίησης απορριφθεί ή εγκριθεί με αλλαγές

11. Γενικές και ειδικές λεπτομέρειες σχετικές με την τροποποίηση και την μεταβολή των πράξεων δύναται να ορίζονται στην Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 19

Παρακολούθηση υλοποίησης Πράξεων

1. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των Πράξεων γίνεται με ευθύνη των αρμοδίων Υποκαταστημάτων του ΕΛ.Γ.Α.

2. Εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στην Πρόσκληση αρμόδιο Υποκατάστημα είναι το Υποκατάστημα του ΕΛ.Γ.Α. στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου εγκαθίστανται οι χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Στην περίπτωση επικάλυψης αρμόδιο Υποκατάστημα είναι αυτό στη χωρική αρμοδιότητά του οποίου βρίσκεται ο τόπος της μόνιμης κατοικίας ή η έδρα του δικαιούχου κατά περίπτωση προσώπου.

3. Για την παρακολούθηση της υλοποίησης της Πράξης με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμοδίου Υποκαταστήματος σε κάθε υπάλληλο ανατίθεται συγκεκριμένος αριθμός Πράξεων προς παρακολούθηση. Ο υπάλληλος αυτός είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση των Πράξεων που του ανατίθενται. Εντός μηνός από τον ορισμό των υπευθύνων παρακολούθησης, με ευθύνη του Προϊσταμένου του Υποκαταστήματος, διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α. πίνακας με τα στοιχεία των υπευθύνων και τις Πράξεις που τους ανατίθεται η παρακολούθηση.

4. Έργο της παρακολούθησης είναι: α) η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης της Πράξης, β) η παροχή πληροφοριών προς τους δικαιούχους για θέματα που αφορούν την υλοποίηση της Πράξης γ) ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων πληρωμής και δ) η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της Πράξης.

5. Η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης της Πράξης συνίσταται κυρίως στα ακόλουθα: α) παρακολούθηση των προθεσμιών των άρθρων 9 και 20 της παρούσας όπως ειδικά ορίζεται στην επόμενη παράγραφο,

β) διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων τροποποίησης, γ) παρακολούθηση υλοποίησης τυχόν συστάσεων ως αποτέλεσμα εθνικών και ενωσιακών ελέγχων και δ) διαβίβαση τυχόν καταγγελιών στην Κεντρική Υπηρεσία του ΕΛ.Γ.Α. για τη διενέργεια έκτακτων ελέγχων από την ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ ή άλλα ελεγκτικά Όργανα.

6. Ειδικά, όσον αφορά την παρακολούθηση των προθεσμιών των άρθρων 9 και 20 της παρούσας ενεργεί ως ακολούθως: α) ενημερώνει εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών πριν την εκπνοή των κατά περίπτωση προθεσμιών όλους τους δικαιούχους που δεν έχουν ανταποκριθεί στις προθεσμίες αυτές και β) το αργότερο ένα (1) μήνα μετά την εκπνοή των κατά περίπτωση προθεσμιών αποστέλλει στη Διεύθυνση Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α. πίνακα με τους δικαιούχους που δεν έχουν ανταποκριθεί στις κατά περίπτωση προθεσμίες.

Άρθρο 20

Υποβολή αιτήσεων προκαταβολής και πληρωμής

1. Για την καταβολή της δημόσιας ενίσχυσης που συνδέεται με το μέρος της Πράξης που έχει υλοποιηθεί ή για την χορήγηση προκαταβολής, οι δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση πληρωμής ή αίτηση προκαταβολής, σύμφωνα με τη διαδικασία Ι.4.1 «Υποβολή αίτησης πληρωμής» του ΣΔΕ, μέσω του ΟΠΣΚΕ.

2. Η ορθή καταχώριση και υποβολή της αίτησης προκαταβολής/πληρωμής, η πληρότητα αυτής και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της ανήκουν στην αποκλειστική ευθύνη του αιτούντος. Εφόσον η αίτηση προκαταβολής/πληρωμής υποβληθεί οριστικώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης από το ΟΠΣΚΕ από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της ηλεκτρονικής αίτησης. Αιτήσεις που υποβάλλονται μετά τη λήξη προθεσμίας υποβολής αιτήσεων προκαταβολής/πληρωμής απορρίπτονται ως εκπρόθεσμες. Αιτήσεις που δεν οριστικοποιούνται ηλεκτρονικά δεν δύνανται να προχωρήσουν σε επόμενο στάδιο/ή στο επόμενο στάδιο του διοικητικού ελέγχου του άρθρου 21 της παρούσας.

3. Η προκαταβολή δύναται να ανέλθει έως και το 50% της ενίσχυσης που υπολείπεται να καταβληθεί στον δικαιούχο και υπόκειται στη σύσταση εγγυητικής επιστολής χρηματοπιστωτικού ιδρύματος μέλους του συστήματος πληρωμών ΔΙΑΣ αορίστου χρόνου υπέρ του Οργανισμού Πληρωμών, που αντιστοιχεί στο 100 % του ποσού της προκαταβολής. Οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν διακριτό τραπεζικό λογαριασμό στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέλους του συστήματος πληρωμών ΔΙΑΣ που εξέδωσε την απαιτούμενη ισόποση εγγυητική επιστολή στον οποίο κατατίθεται το ποσό της προκαταβολής και μέσω του οποίου διενεργούνται συναλλαγές που αφορούν αποκλειστικά την υλοποίηση της Πράξης. Οι αιτήσεις προκαταβολής δεν προσμετρώνται στον ανώτατο επιτρεπόμενο αριθμό αιτήσεων πληρωμής της παρ. 4.

4. Η στήριξη καταβάλλεται σε μία έως και τρεις (3) δόσεις.

5. Η πρώτη αίτηση πληρωμής της στήριξης αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού και υποβάλλεται το αργότερο εντός εννιά (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης Πράξης.

6. Οι γενικές δαπάνες της παρ. 1β) του άρθρου 8 της παρούσας μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κάθε αιτήματος πληρωμής μέχρι του ποσοστού 10 % του αιτούμενου ποσού με εξαίρεση το τελικό αίτημα πληρωμής στο οποίο μπορούν να αιτηθούν και μεγαλύτερο ποσοστό γενικών δαπανών, σε σχέση με το εν λόγω αίτημα πληρωμής.

7. Οι δικαιούχοι δύνανται να ανακαλέσουν την αίτηση προκαταβολής/πληρωμής ή τμήμα αυτής σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.4.2 «Ανάκληση αιτήσεων πληρωμής» του ΣΔΕ, κατόπιν σχετικού αιτήματός τους στον Οργανισμό Πληρωμών ή στο φορέα που έχει αναθέσει την αρμοδιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 21 της παρούσας. Αίτηση ανάκλησης πληρωμής από τον δικαιούχο, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στις περιπτώσεις που έχει ενημερωθεί για διενέργεια ελέγχου ή διαπιστώθηκαν ευρήματα ελέγχου. Η ανάκληση επαναφέρει τον δικαιούχο στην αρχική θέση υποβολής αίτησης πληρωμής συμπεριλαμβανομένης της προθεσμίας υποβολής της.

8. Οι δικαιούχοι δύνανται, σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων, να διορθώσουν και να προσαρμόσουν την αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής και/ή τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά, οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή τους, σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.4.3. «Διόρθωση προφανών σφαλμάτων στις αιτήσεις πληρωμής» του ΣΔΕ. Η διαδικασία διόρθωσης προφανών σφαλμάτων εφαρμόζεται από την υποβολή της αίτησης μέχρι την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας. Η αίτηση για τη διόρθωση υποβληθείσας αίτησης πληρωμής ή προκαταβολής και/ή των συνυποβαλλόμενων δικαιολογητικών εξετάζεται από τον Οργανισμό Πληρωμών ή το φορέα που έχει αναθέσει την αρμοδιότητα και αναγνωρίζεται ή όχι το προφανές σφάλμα.

9. Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις του άρθρου 24 της παρούσας δύναται να παρέχεται δίμηνη παράταση της προθεσμίας υποβολής της πρώτης αίτησης πληρωμής της στήριξης κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου υποβαλλόμενου εντός της προθεσμίας της παρ. 5 του παρόντος άρθρου.

10. Με απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ είναι δυνατή η χορήγηση συλλογικής παράτασης της προθεσμίας υποβολής της πρώτης αίτησης πληρωμής της στήριξης.

11. Γενικές και ειδικές λεπτομέρειες για την υποβολή αιτήσεων προκαταβολής και πληρωμής δύνανται να καθορίζονται σε σχετική πράξη του Οργανισμού Πληρωμών.

Άρθρο 21

Διοικητικός έλεγχος αιτήσεων προκαταβολής και πληρωμής - Καταβολή της ενίσχυσης

1. Ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων πληρωμής/προκαταβολής πραγματοποιείται στο 100 % των αιτήσεων, μέσω του ΟΠΣΚΕ, από τον Οργανισμό Πληρωμών ή τον φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα σύμφωνα με τη διαδικασία Ι.4.4 «Διοικητικός έλεγχος και έγκριση αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής» που περιγράφεται στο ΣΔΕ.

2. Για τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου προαπαιτείται ο έλεγχος πληρότητας της αίτησης πληρωμής από τον Οργανισμό Πληρωμών ή τον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Οι αιτήσεις που δεν κρίνονται πλήρεις ακυρώνονται μέσω του διοικητικού ελέγχου. Η εν λόγω ενέργεια επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλλει την αίτηση πληρωμής.

Για τις αιτήσεις που κρίνονται πλήρεις, ο Οργανισμός Πληρωμών ή ο εξουσιοδοτημένος φορέας στον οποίο ανατίθενται οι αρμοδιότητες, πραγματοποιεί διοικητικό έλεγχο, μέσω ΟΠΣΚΕ, εξετάζοντας τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών, επαληθεύοντας ιδιαιτέρως:

1. Την ολοκληρωμένη ενέργεια σε σχέση με την αντίστοιχη αίτηση στήριξης, όπως αυτή υποβλήθηκε από τον δικαιούχο και εγκρίθηκε από τον ΕΛ.Γ.Α,

2. τις δαπάνες που προέκυψαν και τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο.

Ο διοικητικός έλεγχος της τελευταίας (τελικής) αίτησης πληρωμής περιλαμβάνει υποχρεωτικά και μία επιτόπια επίσκεψη.

3. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής, δύνανται να ζητηθούν συμπληρωματικά στοιχεία από τον δικαιούχο, ο οποίος ενημερώνεται μέσω ΟΠΣΚΕ στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει. Τα ζητούμενα στοιχεία υποβάλλονται από τον δικαιούχο μέσω ΟΠΣΚΕ, εντός προθεσμίας έως δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ενημέρωσή του. Σε περίπτωση μη υποβολής τους εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ο Οργανισμός Πληρωμών ή ο φορέας στον οποίο έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα προβαίνει στην εκκαθάριση της υποβληθείσας αίτησης πληρωμής.

4. Με την ολοκλήρωση του Διοικητικού Ελέγχου του αιτήματος πληρωμής στο ΟΠΣΚΕ, στην περίπτωση μείωσης του αιτούμενου ποσού, ο Οργανισμός Πληρωμών ή ο φορέας στον οποίο ανατίθεται η αρμοδιότητα, ενημερώνει τον δικαιούχο μέσω ΟΠΣΚΕ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει, για τη σχετική μείωση.

5. Ο δικαιούχος εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ενημέρωσή του για το αποτέλεσμα του ελέγχου, δύνανται να υποβάλει ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ ενδικοφανή προσφυγή (ένσταση) επί του αποτελέσματος του ελέγχου, συνοδευόμενη από όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που στοιχειοθετούν τις αντιρρήσεις του, ή να δηλώσει, μέσω του ίδιου πληροφοριακού συστήματος, την αποδοχή του αποτελέσματος του ελέγχου και την παραίτησή του από την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής. Στην εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής δεν δύνανται να συμμετέχουν πρόσωπα τα οποία έχουν διενεργήσει προγενέστερο έλεγχο του αιτήματος πληρωμής για τον συγκεκριμένο δικαιούχο. Σε περίπτωση μη υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής εντός της ανωτέρω προθεσμίας, τεκμαίρεται η αποδοχή του αποτελέσματος του ελέγχου.

6. Με ευθύνη του Οργανισμού Πληρωμών ή του φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα, οι αιτήσεις πληρωμής, καθώς και τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου αυτών μεταφέρονται στο ΟΠΣΚΑΠ μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας.

7. Η οικονομική στήριξη καταβάλλεται, σύμφωνα με τη Διαδικασία Ι.4.5. του ΣΔΕ, από τον Οργανισμό Πληρωμών με απ' ευθείας κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου της στήριξης, ο οποίος τηρείται σε ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέλους του συστήματος πληρωμών ΔΙΑΣ. Δικαιούχοι φυσικά πρόσωπα που δηλώνουν «κοινούς» λογαριασμούς υποβάλλουν ψηφιακή υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75), μέσω gov.gr, με την οποία αποδέχονται την αποποίηση της ευθύνης των αρμόδιων αρχών από την είσπραξη της στήριξης από συγκύριο του λογαριασμού. Δικαιούχοι νομικά πρόσωπα ή συλλογικά σχήματα δηλώνουν εταιρικό λογαριασμό και όχι προσωπικούς των εταίρων, μετόχων ή μελών.

8. Η ενίσχυση δεν εκχωρείται σε τρίτους.

9. Γενικές και ειδικές λεπτομέρειες απαραίτητες για τον διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων προκαταβολής και πληρωμής δύνανται να καθορίζονται σε σχετική πράξη του Οργανισμού Πληρωμών.

Άρθρο 22

Ολοκλήρωση και έναρξη μακροχρόνιων δεσμεύσεων

1. Η ολοκλήρωση της Πράξης συντελείται τη χρονική στιγμή κατά την οποία ολοκληρώνεται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της, καθίστανται λειτουργικές οι δαπάνες και επιβεβαιώνεται η τήρηση των υποχρε-

ώσεων του δικαιούχου όπως αυτές ορίζονται στην εγκεκριμένη επενδυτική πρόταση, στην απόφαση ένταξης πράξεων και στην παρούσα.

2. Ο έλεγχος ολοκλήρωσης της Πράξης διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαδικασία Ι.4.6 «Ολοκλήρωση Πράξης» του ΣΔΕ.

3. Μετά τον έλεγχο της ολοκλήρωσης και σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαδικασία Ι.4.6 «Ολοκλήρωση Πράξης» του ΣΔΕ εκδίδεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών απόφαση ολοκλήρωση Πράξης.

4. Ο ΕΛ.Γ.Α. καταχωρίζει στο ΟΠΣΚΑΠ και τα στοιχεία της απόφασης Ολοκλήρωσης, συμπληρώνοντας και το Φύλλο Ολοκλήρωσης Πράξης.

5. Η Πράξη αποδεσμεύεται από τις υποχρεώσεις του άρθρου 26 μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης του τελικού αιτήματος πληρωμής (μακροχρόνιες υποχρεώσεις).

Άρθρο 23

Έλεγχοι του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου

1. Για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης διενεργούνται από Εθνικά ή Ενωσιακά Όργανα Ελέγχου έλεγχοι στον ΕΛ.Γ.Α. ή στους δικαιούχους. Οι υποκείμενοι σε έλεγχο υποχρεούνται να δέχονται και να διευκολύνουν τον έλεγχο, καθώς και να παρέχουν κάθε απαραίτητη για τον έλεγχο πληροφορία, στοιχείο ή έγγραφο.

2. Ο Οργανισμός Πληρωμών είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και τον καθορισμό όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τους ελέγχους του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με το Κεφ. ΙΙ.2 του ΣΔΕ και όσα ορίζονται στους Κανονισμούς (ΕΕ) 2021/2116, 2022/1173 και στις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής. Η διενέργεια των ελέγχων υλοποιείται από τον Οργανισμό Πληρωμών ή/και τον Εξουσιοδοτημένο Φορέα (ΕΦ) στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα. Οι λεπτομέρειες διενέργειας των ελέγχων ρυθμίζονται με πράξη του Οργανισμού Πληρωμών.

Α) Επιτόπιοι έλεγχοι

3. Η διενέργεια δειγματοληπτικών επιτόπιων ελέγχων αποσκοπεί στην επαλήθευση των κατωτέρω:

i) Την υλοποίηση της εγκεκριμένης πράξης σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες και ότι πληροί όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση στήριξης που μπορούν να ελεγχθούν κατά τον χρόνο διεξαγωγής της επίσκεψης. Διασφαλίζεται δε ότι η πράξη είναι επιλέξιμη για χορήγηση στήριξης από το ΕΓΤΑΑ,

ii) την ύπαρξη λογιστικών ή άλλων εγγράφων που συνοδεύουν τις αιτήσεις πληρωμής που υποβλήθηκαν από τον δικαιούχο, συμπεριλαμβανομένου, εφόσον είναι αναγκαίο, ελέγχου της ακρίβειας των στοιχείων της αίτησης πληρωμής με βάση δεδομένα ή εμπορικά έγγραφα που κατέχουν τρίτα μέρη,

iii) εάν η χρήση ή η προβλεπόμενη χρήση της ενέργειας ανταποκρίνεται στη χρήση που περιγράφεται στην αίτηση στήριξης και στη χρήση για την οποία χορηγήθηκε η στήριξη.

4. Σημειώνεται ότι εφόσον κρίνεται σκόπιμο, οι έλεγχοι διενεργούνται ταυτόχρονα και με άλλους ελέγχους που προβλέπονται από τους ενωσιακούς κανόνες όσον αφορά τις γεωργικές ενισχύσεις και τη στήριξη στην αγροτική ανάπτυξη. Εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 24 της παρούσης, η αίτηση ενίσχυσης ή η αίτηση πληρωμής απορρίπτεται, εφόσον ο δικαιούχος ή ο αντιπρόσωπός του εμποδίζει τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου.

5. Αρμόδια αρχή για την εξαγωγή δείγματος και της σχετικής μεθοδολογίας ορίζεται ο Οργανισμός Πληρωμών. Εξάγεται δείγμα, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στον τίτλο ΙΙ. Κεφ.ΙΙ.2. του ΣΔΕ, όπως ισχύει, το οποίο αντιστοιχεί σε τουλάχιστον 5 % των δαπανών από τις παρεμβάσεις εκτός ΟΣΔΕ του ΕΓΤΑΑ, που υποβάλλονται στον Οργανισμό Πληρωμών και δεν αφορούν ενέργειες για τις οποίες έχει υποβληθεί μόνο αίτηση προκαταβολής. Για την επιλογή του δείγματος των εγκεκριμένων πράξεων που θα ελεγχθούν λαμβάνονται υπόψη μεταξύ άλλων τα εξής κριτήρια:

α. Τυχόν παράγοντες κινδύνου που έχουν εντοπιστεί από εθνικούς ή ενωσιακούς ελέγχους

β. η ανάγκη διατήρησης ισορροπίας μεταξύ των παρεμβάσεων και των τύπων ενεργειών

γ. η ανάγκη τυχαίας επιλογής σε ποσοστό μεταξύ 30 και 40 % των δαπανών

δ. το είδος συμβολής της παρέμβασης στην υλοποίηση του ΣΣ ΚΑΠ.

6. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται από την καταβολή της τελικής πληρωμής για την εγκεκριμένη πράξη. Πλην εξαιρετικών περιπτώσεων που καταγράφονται και αιτιολογούνται δεόντως από τις αρμόδιες υπηρεσίες της παρ. 2 του παρόντος, περιλαμβάνουν επίσκεψη στο χώρο υλοποίησης της ενέργειας ή, σε περίπτωση άυλης ενέργειας, στον αρμόδιο για την ενέργεια ΕΦ. Οι ελεγκτές που αναλαμβάνουν τους επιτόπιους ελέγχους δεν πρέπει να έχουν λάβει μέρος στους διοικητικούς ελέγχους της ίδιας ενέργειας.

7. Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων μπορεί να γνωστοποιηθεί στους υπό έλεγχο δικαιούχους, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός ή η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Η γνωστοποίηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκατέσσερις (14) ημέρες από την ημερομηνία διεξαγωγής του ελέγχου.

8. Όταν από τους επιτόπιους ελέγχους προκύψουν σημαντικές διαπιστώσεις μη συμμόρφωσης, ο Οργανισμός Πληρωμών αυξάνει το ποσοστό ελέγχων σε κατάλληλο επίπεδο κατά το επόμενο ημερολογιακό έτος για τη συγκεκριμένη Παρέμβαση.

9. Επισημαίνεται ότι οι επιτόπιοι δειγματοληπτικοί έλεγχοι δεν αφορούν τις επιτόπιες επισκέψεις του Κεφ. Ι.4.4. του ΣΔΕ, οι οποίες πραγματοποιούνται τουλάχιστον μία φορά κατά τα προβλεπόμενα στην παρούσα στο πλαίσιο των διοικητικών ελέγχων για επενδύσεις, στο χώρο που υλοποιείται η ενέργεια που λαμβάνει στήριξη ή στον τόπο της επένδυσης, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η υλοποίηση της επένδυσης.

Β) Εκ των υστέρων έλεγχοι

10. Εκ των υστέρων έλεγχοι διενεργούνται προκειμένου να εξακριβωθεί ότι μια πράξη που περιλαμβάνει επένδυση σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση συνεχίζει να δικαιούται συγχρηματοδότηση από ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, εάν εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή στον δικαιούχο:

i) Δεν έχει επέλθει παύση της παραγωγικής δραστηριότητας ή μετεγκατάστασή της εκτός της περιοχής προγράμματος,

ii) δεν έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές οι οποίες να επηρεάζουν την φύση της επένδυσης, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους και

iii) δεν έχει επέλθει αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό.

11. Στο θεσμικό πλαίσιο των παρεμβάσεων του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα των πέντε (5) ετών δύναται να μειωθεί σε τρία (3) έτη όταν υπόκειται για περιπτώσεις διατήρησης επενδύσεων ή θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

12. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι διενεργούνται με βάση κατάλληλο δείγμα που εξάγεται από τον Οργανισμό Πληρωμών. Καλύπτει για κάθε ημερολογιακό έτος τουλάχιστον το 1 % των δαπανών του ΕΓΤΑΑ για επενδυτικές ενέργειες που συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο δεσμεύσεων, όπως αναφέρεται στην αρχή της παραγράφου β) και για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί η τελική πληρωμή από το ΕΓΤΑΑ. Το δείγμα των ενεργειών που πρέπει να ελεγχθούν στηρίζεται σε ανάλυση των κινδύνων και των οικονομικών επιπτώσεων των διάφορων ενεργειών, τύπων ενεργειών ή μέτρων. Ποσοστό μεταξύ 20 % και 25 % του δείγματος επιλέγεται με τυχαίο τρόπο.

13. Την ευθύνη για τη διενέργεια των ελέγχων έχει ο Οργανισμός Πληρωμών ή ο εξουσιοδοτημένος φορέας στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα. Το δείγμα ελέγχου εξάγεται μηχανογραφικά βάσει ανάλυσης κινδύνου και οικονομικών επιπτώσεων των διαφόρων ενεργειών, τύπων ενεργειών ή μέτρων σε τυχαία επιλογή.

14. Κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου συμπληρώνονται έντυπα ελέγχου (check lists), καθορισμένου περιεχομένου, τα οποία αρχειοθετούνται και τηρούνται από την υπηρεσία που πραγματοποιεί τον έλεγχο στον φάκελο της επένδυσης.

15. Από την προαναφερόμενη πράξη επιστρέφει τη συνεισφορά από το ΕΓΤΑΑ, εάν εντός δέκα (10) ετών από την τελική πληρωμή στον δικαιούχο, η παραγωγική δραστηριότητα μεταφέρεται εκτός της Ένωσης, με την εξαίρεση της περίπτωσης ο δικαιούχος να είναι ΜΜΕ. Όταν η συνεισφορά από το ΕΓΤΑΑ λαμβάνει τη μορφή κρατικής ενίσχυσης, η περίοδος των 10 ετών αντικαθίσταται από την ισχύουσα προθεσμία σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται στις συνεισφορές σε ή από μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής ή προς κάθε πράξη η οποία επιφέρει διακοπή μιας παραγωγικής δραστηριότητας εξαιτίας μη δόλιας πτώχευσης.

Γ) Έκτακτους ελέγχους

16. Εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παραβάσεων εθνικού ή κοινοτικού δικαίου και ειδικά κατόπιν καταγγελιών ή εισαγγελικών παραγγελιών.

Δ) Ελέγχους εποπτείας

17. Από τον Οργανισμό Πληρωμών, στην περίπτωση ανάθεσης καθηκόντων σε εξουσιοδοτημένους φορείς που αφορούν στη διαχείριση και τον έλεγχο των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ, για τις οποίες δαπάνες ο Οργανισμός Πληρωμών παραμένει υπεύθυνος για την αποτελεσματική διαχείριση του Ταμείου. Ο έλεγχος πραγματοποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία του Κεφ. Ι.1.2. του ΣΔΕ.

Ε) Έκθεση ελέγχου - Ενστάσεις

18. Για κάθε έναν από τους προαναφερόμενους ελέγχους, συντάσσεται έκθεση ελέγχου, σύμφωνα με τα υποδείγματα όπως θα οριστούν με σχετική πράξη του Οργανισμού Πληρωμών. Σε περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί ευρήματα ή παραβάσεις συμμόρφωσης, ο Οργανισμός Πληρωμών υποχρεούται να κοινοποιήσει το

αποτέλεσμα ελέγχου με ηλεκτρονική αλληλογραφία, άλλως με συστημένη επιστολή το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη του ελέγχου, με απόδειξη. Σε κάθε περίπτωση, ο ελεγχόμενος δικαιούχος ενημερώνεται για τα αποτελέσματα του ελέγχου με την υπογραφή του επί της έκθεσης. Τα αποτελέσματα του ελέγχου δεν αναιρούνται σε περίπτωση μη υπογραφής της έκθεσης από το δικαιούχο, ενώ εξακολουθεί να ισχύει το δικαίωμα υποβολής ένστασης.

19. Ο δικαιούχος δύναται να υποβάλλει ένσταση κατά του πρακτικού ελέγχου εντός διαστήματος δέκα (10) εργάσιμων ημερών, μετά την παραλαβή των αποτελεσμάτων ελέγχου, με ηλεκτρονική αλληλογραφία, άλλως με συστημένη επιστολή προς τον Οργανισμό Πληρωμών ή τον ΕΦ. Οι ενστάσεις εξετάζονται εντός ενός (1) μήνα από την υποβολή τους, από Επιτροπή που ορίζεται με πράξη του Οργανισμού Πληρωμών, από την οποία εξαιρούνται οι ελεγκτές που διεξήγαγαν τον επιτόπιο έλεγχο στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ο δικαιούχος ενημερώνεται για το αποτέλεσμα της ένστασής του, με ηλεκτρονική αλληλογραφία, άλλως με συστημένη επιστολή. Δεύτερη ένσταση στην ίδια ή άλλη υπηρεσία για το ίδιο θέμα δεν εξετάζεται.

20. Τα στοιχεία των εκθέσεων ελέγχου και των ενστάσεων, οι τυχόν παρατυπίες αλλά και η συμμόρφωση των δικαιούχων καταχωρούνται στο ΟΠΣΚΑΠ, με ευθύνη του φορέα που διενήργησε τον εν λόγω έλεγχο.

Άρθρο 24

Ανωτέρα βία και εξαιρετικές περιπτώσεις

1. Λόγοι ανωτέρας βίας συντρέχουν όταν η ανθρώπινη σκέψη και πρόνοια δεν μπορεί να προβλέψει και να προλάβει το επιζήμιο γεγονός. Ως ανωτέρα βία και εξαιρετικές περιστάσεις μπορούν να αναγνωρίζονται οι ακόλουθες ιδίως περιπτώσεις:

- α) Θάνατος του δικαιούχου,
- β) μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία,
- γ) απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης,
- δ) σοβαρή φυσική καταστροφή που προκαλεί σημαντική ζημιά στην γεωργική εκμετάλλευση,
- ε) επιζωοτία ή νόσος των φυτών, που πλήττει αντιστοίχως ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων ή των καλλιέργειών του δικαιούχου.

2. Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας κοινοποιούνται εγγράφως στο αρμόδιο Υποκατάστημα του ΕΛ.Γ.Α. από τον δικαιούχο ή τον έλκοντα εξ αυτού δικαιώματα το αργότερο εντός διαστήματος δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από τη στιγμή που αυτός είναι σε θέση να πράξει αναλόγως. Στη σχετική κοινοποίηση περιλαμβάνονται και τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

3. Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας για να ληφθούν υπόψη από τον ΕΛ.Γ.Α. πρέπει να εκδηλώθηκαν μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξεων.

4. Οι αποφάσεις σχετικά με περιπτώσεις ανωτέρας βίας λαμβάνονται κατά περίπτωση, βάσει αποδεικτικών στοιχείων και εφαρμόζοντας την αρχή της ανωτέρας βίας στο πλαίσιο του γεωργικού δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του Δικαστηρίου.

Άρθρο 25

Επικοινωνία υποψηφίου ή δικαιούχου με αρμόδιες αρχές

1. Η επικοινωνία μεταξύ των αρμόδιων αρχών και του υποψηφίου ή του δικαιούχου, κατά περίπτωση προσώπου, πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

2. Ο υποψήφιος ή ο δικαιούχος, αποδέχεται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλωθεί στο ΟΠΣΚΕ επέχουν θέση ενημέρωσής του και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων εκ μέρους τους.

3. Όταν για αντικειμενικούς λόγους είναι αδύνατη η επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τότε η επικοινωνία γίνεται με συστημένη επιστολή που τεκμηριωμένα αποδεικνύει την παραλαβή της ενημέρωσης από τον υποψήφιο ή τον δικαιούχο κατά περίπτωση προσώπου.

Άρθρο 26

Υποχρεώσεις δικαιούχων

1. Οι δικαιούχοι του καθεστώτος αναλαμβάνουν υποχρεώσεις τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης της επενδυτικής πρότασης, όσο και μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησής της και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της (μακροχρόνιες υποχρεώσεις).

2. Στη διάρκεια υλοποίησης της επενδυτικής πρότασης, οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν: α) να υλοποιήσουν τις εγκεκριμένες δαπάνες σύμφωνα με την υποβληθείσα αίτηση στήριξης όπως αυτή εγκρίθηκε από τις αρμόδιες

αρχές, την απόφαση έγκρισης Πράξης και την παρούσα, β) να υποβάλουν την πρώτη αίτηση πληρωμής εντός των προθεσμιών του άρθρου 20 της παρούσας, γ) να ολοκληρώνουν την υλοποίηση της επενδυτικής πρότασης εντός των χρονοδιαγραμμάτων του άρθρου 9 της παρούσας, δ) να τηρούν τις υποχρεώσεις δημοσιότητας του άρθρου 28 της παρούσας τη στιγμή υποβολής της τελευταίας (τελικής) αίτησης πληρωμής, ε) να παρέχουν κάθε σχετική πληροφόρηση προκειμένου να διευκολύνουν τις αρμόδιες αρχές στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επενδυτικής πρότασης, στ) να καταχωρούν σε χωριστό λογιστικό σύστημα ή χρησιμοποιώντας ξεχωριστή κωδικοποίηση όλες τις πράξεις που σχετίζονται με την υλοποίηση του οικονομικού αντικείμενου της επενδυτικής τους πρότασης και να είναι σύμφωνες με τις διατάξεις της Φορολογικής Διοίκησης (πχ. Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα του ν. 4308/2014 (Α' 251) όπως ισχύει κάθε φορά) καθώς και να παρέχουν πρόσβαση στις αρμόδιες αρχές, ζ) να διατηρούν σε ξεχωριστό αρχείο όλα τα παραστατικά που σχετίζονται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου προκειμένου να είναι δυνατή από τις αρμόδιες αρχές η επαλήθευση και ο έλεγχος των πληρωμών, η) να αποδέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους των αρμοδίων αρχών και να προσκομίζουν οποιαδήποτε παραστατικά ζητηθούν σχετικά με την ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου προκειμένου να είναι δυνατή η επαλήθευση και ο έλεγχος του και θ) να υποβάλλουν καθ' έτος Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης. Επίσης αποδέχονται αδιαφιλόνικη τη διαδικασία επικοινωνίας του άρθρου 25 της παρούσας και τις έννομες και λοιπές συνέπειες που προκύπτουν από αυτή.

3. Μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της επενδυτικής πρότασης και για πέντε (5) χρόνια από την καταβολή της ενίσχυσης του τελικού αιτήματος πληρωμής, οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν τις ακόλουθες μακροχρόνιες υποχρεώσεις: α) να διατηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξής τους, όπως αυτοί ορίζονται στην παρούσα και στην απόφαση ένταξης, β) να υποβάλλουν καθ' έτος Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης, γ) να τηρούν τις υποχρεώσεις δημοσιότητας του άρθρου 28 της παρούσας, δ) να αποδέχονται και να διευκολύνουν τους ελέγχους των αρμοδίων αρχών και να προσκομίζουν οποιαδήποτε παραστατικά ζητηθούν σχετικά με την ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου προκειμένου να είναι δυνατή η επαλήθευση και ο έλεγχος του, ε) να μην έχει επέλθει παύση της παραγωγικής δραστηριότητας ή μετεγκατάσταση της εκτός των περιοχών εφαρμογής του καθεστώτος, στ) να μην έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές οι οποίες να επηρεάζουν τη φύση της επένδυσης, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους στόχους του καθεστώτος, ζ) να μην έχει επέλθει αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μέρους ή του συνόλου των επενδυτικών δαπανών η οποία παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε γεωργική εκμετάλλευση, η) να αναρτά πινακίδα στο χώρο πραγματοποίησης των δαπανών, όπου να επιδεικνύεται η συμβολή της Δράσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Οδηγού Επικοινωνίας και Δημοσιότητας του ΣΣΚΑΠ που βρίσκεται στην ιστοσελίδα του ΣΣΚΑΠ. Η πινακίδα πρέπει να παραμείνει μέχρι την ολοκλήρωση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Επίσης αποδέχονται αδιαφιλόνικη τη διαδικασία επικοινωνίας του άρθρου 25 της παρούσας και τις έννομες και λοιπές συνέπειες που προκύπτουν από αυτή.

4. Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να συμμορφώνονται και να τηρούν τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 και τις οριζόντιες αρχές της παρ. 2 του άρθρου 2 της υπ' αρ. 3506/18.12.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» (Β' 7144).

5. Δικαιούχοι που δεν τηρούν τις δεσμεύσεις τους χωρίς των τεκμηριωμένων περιπτώσεων ανωτέρας βίας του άρθρου 24 της παρούσας υφίστανται τις επιπτώσεις του άρθρου 27 της παρούσας.

Άρθρο 27

Επιπτώσεις από την αθέτηση των όρων, των προϋποθέσεων και των υποχρεώσεων

1. Η αίτηση στήριξης ανακαλείται και τυχόν ενίσχυση ανακτάται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν δηλώνονται ψευδή στοιχεία με σκοπό τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του καθεστώτος. Ειδικά στην περίπτωση αυτή ο δικαιούχος αποκλείεται από το καθεστώς το ημερολογιακό έτος της μη συμμόρφωσης και το επόμενο, β) όταν διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής των άρθρων 5 και 6 της παρούσας. Τα κριτήρια επιλογής δεν πληρούνται όταν η βαθμολογία είναι μικρότερη από τη χαμηλότερη βαθμολογία των ενταγμένων πράξεων, γ) όταν η πρώτη αίτηση πληρωμής δεν υποβάλλεται εντός των χρονοδιαγραμμάτων του άρθρου 20 της παρούσας, δ) όταν δεν παρέχεται πρόσβαση στις λογιστικές εγγραφές που έχουν σχέση με την ορθή υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, ε) όταν ο δικαιούχος αρνείται ή εμποδίζει την επιτόπια επίσκεψη διοικητικού ελέγχου ή τους ελέγχους του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, στ) όταν δεν είναι δυνατή η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επενδυτικής πρότασης ζ) όταν δεν υποβάλλεται Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης για κάθε έτος καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της Πράξης και η) όταν δεν παρέχεται κάθε σχετική πληροφόρηση προκειμένου να διευκολύνονται

οι αρμόδιες αρχές στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επενδυτικής πρότασης.

2. Επιβάλλεται κύρωση 1% της συνολικής ενίσχυσης της εγκεκριμένης πράξης και σε κάθε περίπτωση όχι μικρότερη των εκατό (100) ευρώ, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν δεν τηρείται η καταχώρηση σε χωριστό λογιστικό σύστημα ή δεν χρησιμοποιείται ξεχωριστή λογιστική κωδικοποίηση, β) όταν τα παραστατικά που σχετίζονται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου δεν διατηρούνται σε ξεχωριστό αρχείο και γ) όταν δεν τηρούνται οι υποχρεώσεις δημοσιότητας.

3. Όταν κατά τη διάρκεια του διοικητικού ελέγχου της τελευταίας αίτησης πληρωμής δεν τηρούνται οι υποχρεώσεις δημοσιότητας, ο μεν διοικητικός έλεγχος της αίτησης ολοκληρώνεται κανονικά η δε αναλογούσα ενίσχυση δεν καταβάλλεται μέχρι την οριστική συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις δημοσιότητας. Συγχρόνως επιβάλλεται η κύρωση της προηγούμενης παραγράφου.

4. Μετά την ολοκλήρωση της Πράξης η ενίσχυση ανακτάται αναλογικά στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν διαπιστωθεί ο τερματισμός της λειτουργίας της γεωργικής εκμετάλλευσης χωρίς επιλέξιμη διάδοχη κατάσταση, β) όταν έχει επέλθει αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της γεωργικής εκμετάλλευσης χωρίς την έγκριση των αρμοδίων αρχών και γ) όταν έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές οι οποίες να επηρεάζουν τη φύση της επένδυσης, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους στόχους του καθεστώτος. Η ενίσχυση ανακτάται αναλογικά ως εξής: εάν η μη συμμόρφωση διαπιστωθεί τον πρώτο χρόνο μετά την ολοκλήρωση της Πράξης ανακτάται το 100% της ενίσχυσης, τον δεύτερο χρόνο το 75%, τον τρίτο 50%, τον τέταρτο 25% και τον πέμπτο το 10%.

5. Στις μη επιλέξιμες δαπάνες επιβάλλονται οι κυρώσεις των επόμενων παραγράφων.

6. Όταν κατά τη διάρκεια του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής διαπιστωθεί ότι δαπάνη δεν δικαιολογείται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη Φορολογική Διοίκηση δεν καταβάλλεται η αναλογούσα ενίσχυση.

7. Όταν κατά τη διάρκεια του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής πιστοποιηθεί διαφορά άνω του 10 % μεταξύ του ποσού (X) που αιτείται ο δικαιούχος με την αίτηση πληρωμής του και του ποσού (Y) που πιστοποιείται από τον διοικητικό έλεγχο, τότε το ποσόν (Z) που πραγματικά καταβάλλεται στο δικαιούχο προσδιορίζεται από τη σχέση: $Z = Y - (X - Y)$. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της στήριξης.

8. Τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο εφαρμόζονται και σε δαπάνες που κρίνονται μη επιλέξιμες κατά τη διάρκεια των ελέγχων του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Σε αυτή την περίπτωση οι δαπάνες που εξετάζονται είναι οι σωρευτικές δαπάνες που προκύπτουν από τον συγκεκριμένο έλεγχο με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων προηγούμενων ελέγχων του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Δαπάνες που κρίνονται μη επιλέξιμες κατά τη διάρκεια ελέγχων του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου που πραγματοποιούνται πριν την ολοκλήρωση της Πράξης δεν αντικαθίστανται από άλλες επιλέξιμες.

Άρθρο 28

Γενικές διατάξεις

1. Η προθεσμία υποβολής προσφυγής στο πόρισμα της αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης του άρθρου 13 της παρούσας ορίζεται σε δεκαπέντε εργάσιμες (15) ημέρες από την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου. Με την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας, χωρίς την επίκληση περιστατικών ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 24 της παρούσας, η αίτηση απορρίπτεται.

2. Τα προσωπικά δεδομένα των δικαιούχων δημοσιοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 98 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και του άρθρου 61 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 και ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από όργανα ελέγχου και έρευνας της Ένωσης ή των κρατών μελών, για λόγους διασφάλισης των οικονομικών συμφερόντων της. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων (Καν. (ΕΕ) 2016/679 και Καν. (ΕΕ) 2018/1725 και ν. 4624/2019 (Α' 137)) από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και υπηρεσίες.

3. Ο δικαιούχος υποχρεούται σε δημοσιοποίηση της χρηματοδότησης της επενδυτικής του πρότασης από το ΕΓΤΑΑ και το ΑΠΔΕ σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2116 και του Καν. (ΕΕ) 2022/128.

4. Τα έγγραφα και στοιχεία του καθεστώτος της παρούσας (υπουργικές αποφάσεις, ενέργειες δημοσιοποίησης, εγκύκλιοι, πράξεις, απαντήσεις σε ερωτήματα κ.λπ.) αρχειοθετούνται με ευθύνη της Δ/νσης Μελετών και Εφαρμογών του ΕΛ.Γ.Α. και του Οργανισμού Πληρωμών.

Άρθρο 29

Ανειλημμένες υποχρεώσεις

1. Η συνέχιση και η ολοκλήρωση των ανειλημμένων υποχρεώσεων της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 1 της παρούσας πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη Διαδικασία V.1.1 του Τίτλου V «Παρεμβάσεις που αφορούν σε

πράξεις των οποίων οι δεσμεύσεις αναλήφθηκαν κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2022 και μεταφέρονται ως ανειλημμένες υποχρεώσεις στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» του εκάστοτε ισχύοντος Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) των παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

2. Οι όροι και οι προϋποθέσεις στήριξης, καθώς και τα ποσά και τα ποσοστά ενίσχυσης, εξακολουθούν να ισχύουν όπως ορίζονται στην υπ' αρ. 3189/129898/21.12.2017 (Β' 4739) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στην οικεία απόφαση καθορισμού των συνεχιζόμενων πράξεων της Δράσης 5.1.1 του ΠΑΑ 2014-2022, οι οποίες μεταφέρονται στην Παρέμβαση Π3-73-2.5 του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

3. Η διαχείριση των αιτήσεων πληρωμής των ανειλημμένων υποχρεώσεων διενεργείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), σύμφωνα με τις διαδικασίες του Κεφαλαίου Ι.4 «Διαδικασίες διαχείρισης αιτήσεων πληρωμής» του ΣΔΕ και τις οικείες πράξεις του Οργανισμού Πληρωμών.

Άρθρο 30

Τελικές Διατάξεις

1. Λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας μπορούν να διευκρινιστούν με την έκδοση εγκυκλίων/οδηγιών/πράξεων από τους αρμόδιους φορείς για την υλοποίηση της Δράσης του άρθρου 4 της παρούσας.

2. Για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του καθεστώτος ο ΕΛ.Γ.Α. έχει δυνατότητα πρόσβασης σε όλα τα ηλεκτρονικά αρχεία του ΥΠΑΑΤ που σχετίζονται με το καθεστώς και δεν εξυπηρετούνται από το ΟΠΣΚΕ. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου του ΕΛ.Γ.Α. η οποία έπεται εισήγησης της Διεύθυνσης Μελετών και Εφαρμογών, καθορίζονται τα ηλεκτρονικά αρχεία στα οποία δύναται να έχει πρόσβαση ο ΕΛ.Γ.Α. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Για τη διασφάλιση της αρχής της αμεροληψίας της διοίκησης εξασφαλίζεται ότι τα πρόσωπα που συμμετέχουν στις διαδικασίες της αξιολόγησης αιτήσεων στήριξης ή του διοικητικού ελέγχου αιτήσεων πληρωμής του καθεστώτος παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Στην περίπτωση διαπίστωσης σύγκρουσης συμφερόντων αιτούνται την προσωρινή ή μόνιμη απαλλαγή τους από την άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων.

4. Η απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2026

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ

Ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

